1952 **Hste JAARGANG No. 8446** **ZATERDAG 7 JUNI 1952** **ACHT PAGINA'S**

AMIGOE DI CURAÇAO

DAGBLAD VOOR DE NEDERLANDSE ANTILLEN

Abonn.-prijs Curaçao en Bonaire ƒ 2.50, Aruba, Suriname, Bovenwinden ƒ 2.50. — Buitenland ƒ 3.— per maand (bij vooruitbet.).
Kantoor: Consciëntiesteeg 27—29. Telef. on: Redactie 3858 — Administratie 3550.
Uitgave N.V. Paulusdrukkerij, Willemstad, Curaçao.
Hoofdredacteur: Ad. Versney.

Volksbeweging tegen Afrika's Apartheid-politiek wint aan kracht

Nadat twee weken geleden de Vakbondleider Emil Sachs door het Zuid Afrikaans Gouvernement herhaalde malen gearresteerd en vrijgelaten was, om reden van zijn toespraken tegen de „Apartheids-politiek" van de regering, werden enkele dagen geleden Dr Joesoef Mohamed Dadoo, president van het Indisch Congres in Zuid-Afrika en David Bopape, secretaris van het Transvaalse Nationale Congres beiden op beschuldiging zich aan communistische handelingen te hebben schuldig gemaakt (ze spraken in het openbaar tegen de regering) in verzekerde bewaring gesteld.

Beiden stonden gisteren reeds terecht. Er werden echter in geen van beide zaken getuigenissen afgenomen en de zittingen werden verdaagd tot 9 Juni as. Zij konden tegen een borgsom hun vrijheid verkrijgen, doch zij weigerden dit, en werden naar het huis van bewaring overgebracht. De rechtszaal was stampvol Indiërs en Afrikanen.

Volksbeweging wint aan kracht.

De volksbeweging tegen de Regeringspolitiek wint intussen aan kracht. Zo vormen de oproepen tot de inwoners van Natal om „hun geloof in de Wet van de Unie opnieuw te bevestigen" op de massa-bijeenkomst in Durban vanavond, vandaag het voornaamste nieuws in de dagbladen van Natal.

Verwacht wordt, dat tien a vertigduizend mensen de bijeenkomst zullen bijwonen, waarbij gesproken zal worden door vijf sprekers, die de vijf voornaamste blanke anti-regeringsgezinde groeperingen vertegenwoordigen. De toehoorders zal worden verzocht zich te scharen achter het „Verbond" van de „verdedigers van de grondwet", een organisatie in Natal, die gevormd is om zich tegen de regering te verzetten in constitutionele aangelegenheden. De bijeenkomst zal worden voorafgegaan door een optocht door de straten van Durban door leden van het uit oudstrijders bestaande „Toortscommando".

De burgemeester van Durban, Percy Osborne, heeft een uitnodiging van het „Toortscommando" om op het podium aanwezig te zijn, afgeslagen, omdat de meerderheid van het stadsbestuur van oordeel is, dat de burgemeester „boven de politiek" moet staan.

De ontwikkeling der gebeurtenissen in Zuid-Afrika verdient met bijzondere aandacht gevolgd te worden.

KONING TALAL NIET GEDIEND VAN MEDISCHE CONTROLE

Parijs — Het conflict tussen Koning Talal en zijn Jordaanse regering heeft tot nog toe geen oplossing gevonden. Deze laatste wenste de terugkeer van de vorst om hem thuis onder „medische controle" te stellen. De koning aarzelde aanvankelijk en wilde gaan. Nu schijnt hij echter de stente scheenen aangetrokken te hebben en is uit Parijs vertrokken, maar naar Genève, waar, naar hij liet weten, voor onbepaalde tijd zal blijven.

Trygve Lie mengt zich in het koor der protesten tegen Syngman Rhee

Het conflict tussen Syngman Rhee, president van Zuid-Korea, die de staat van beleg afkondigde en toen 12 leden van de Nationale Vergadering in de gevangenis wierp, en de landen, die op zijn bodem de democratie tegen het communisme verdedigen, duurt nog onverminderd voort.

Nu heeft ook Trygve Lie, secretaris-generaal van de V.N., zijn stem bij het koor der protesten gevoegd. Op een persconferentie deelde hij nl. mede:

„Ik heb de UNO-commissie in Zuid-Korea telegrafisch medegedeeld, dat ik haar handelwijze steun en goedkeur. Ik volg met bezorgdheid het geschil tussen de regering van Zuid-Korea en de wetgevende macht van dat land".

Syngman Rhee was door deze verklaring „geschokt". Zijn woordvoerder verklaarde:

Deze mening moet evenwel, aldus de woordvoerder, gebaseerd zijn op onjuiste rapporten en overhaaste conclusies. Naar hij zeide heeft president Rhee aan de functionarissen van de Verenigde Staten te Poesan medegedeeld, dat het te houden openbare proces zal aantonen, dat de afkondiging van de staat van beleg en het arresteren van parlementsleden noodzakelijk was om „een communistische complot" te verijdelen.

De Zuid-Koreaanse Nationale Vergadering blijkt echter meer het standpunt van Trygve Lie te delen.

Zij heeft premier Tsjang Taik Sang en de ministers van defensie en binnenlandse zaken verzocht haar de redenen bekend te maken, waarom de staat van beleg in Poesan wordt gehandhaafd en waarom enkele leden der Vergadering zijn gearresteerd. De resolutie, die door de Nationale Vergadering werd aangenomen (de zitting werd door 96 leden bijgewoond), verzocht de eerste minister de Vergadering een verklaring hiervoor te geven.

ANNA PAUKER IN ONGENADE

Bockarest — Volgens het Roemeense persbureau Ager Press maakt het orgaan van de Cominform melding van „ernstige fouten" van de Roemeense minister van buitenlandse zaken Anna Pauker.

Nieuwe werkkring

Washington — De Sovjet ambassadeur in de Verenigde Staten Alexander Panyoesjkin heeft aangekondigd, dat hij zijn functie te Washington neerlegt en een nieuwe werkkring zal aanvaarden.

HET WORDT WEER „KOEK EN EI"

Berlijn — Het reizen- en het goederenverkeer tussen West-Berlijn en het Westduitse Bondsgebied verlopen normaal en zonder vertraging, aldus het Westduitse persbureau DPA. De toestand in de enclave Steinstücken is verder ontspannen.

De versperring op de hoofdweg is door Russische soldaten zover opgeruimd, dat voetgangers kunnen passeren. De bewoners kunnen zonder speciale papieren naar West-Duitsland. Naar verluidt maken de Russen aanstalten om de opgevorderde dertien huizen in Steinstücken te ontruimen.

Op verzoek van de Amerikanen hebben de Sovjets de schildwachten van de Westelijke oever van een meer, dat op de grens van de Amerikaanse sector van Berlijn met Oost-Duitsland ligt verwijderd. Er hebben daar sinds 1945 met Amerikaanse toestemming schildwachten gestaan voor de bescherming van de huizen op de Oostduitse oever.

De „wijzen" komen uit het Oosten.

Berlijn — Volgens berichten van het persbureau Reuter houdt de abnormaal grote stroom van vluchtelingen uit Oost-Duitsland aan sedert de instelling van een „sperrzone" door de Oostduitse regering. Ruim 1200 vluchtelingen, merendeels boeren, zijn in de laatste dagen in de grensdistricten geteld. Velen konden hun vee en een deel van hun bezittingen meenemen.

Eden volgt Stikker op.

Parijs — De Britse minister van buitenlandse zaken Eden is tot voorzitter gekozen van de organisatie voor de Europese economische samenwerking. Hij volgt als zodanig zijn Nederlands ambtgenoot, Mr D. U. Stikker, op.

Opstand in gevangenis.

Raleigh (Noord Carolina) — Honderdvijftig gevangenen van de centrale gevangenis van Noord Carolina zijn Woensdag in opstand gekomen. Acht bewakers bevinden zich als gijzelaars in hun macht. De politie heeft de gevangenis omsingeld. De gevangenisautoriteiten trachten met de gevangenen te onderhandelen.

Reuter meldt hierover:

Later op de dag hebben de muiters de bewakers vrijgelaten, nadat zij de belofte hadden ontvangen, dat de hoofdbewaker zal worden geschorst, hangende een onderzoek naar beweerde mishandelingen.

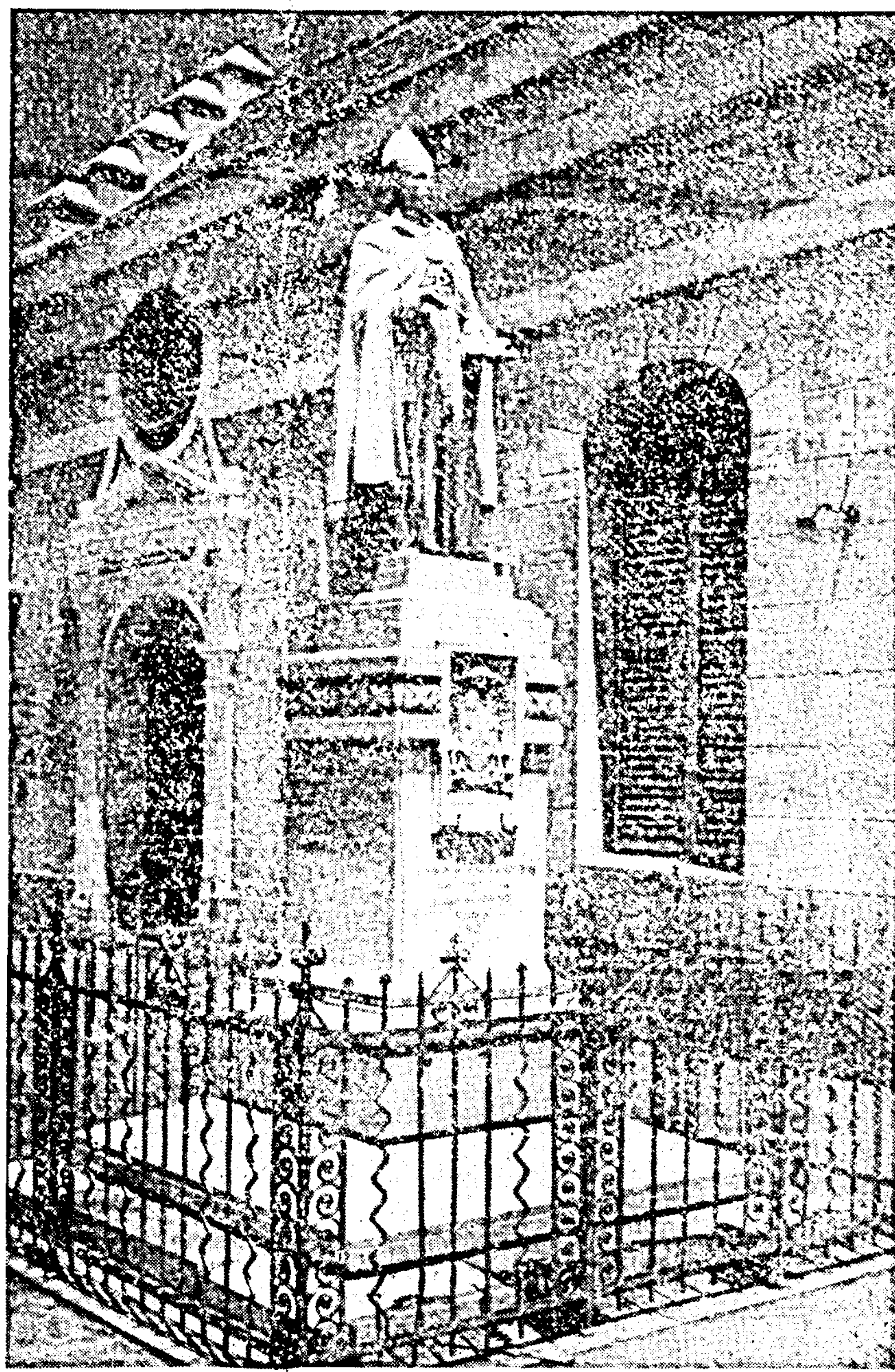
JAPAN TREEDT OP TEGEN RODE VAKBONDEN.

Tokio — Demonstraties door Japanse vakbonden, die ten doel hebben regeringsbesluiten te beinvloeden, zullen tot gevolg hebben, dat de vakbonden zich zullen moeten inschrijven als politieke partijen, aldus de Japanse nationale verkiezingscommissie. Deze mededeling valt samen met besprekingen in Japanse vakbondkringen om van het stakingsrecht gebruik te maken om bepaalde wetten tegen te houden. Naar verluidt zouden de vakbonden stakingen beramen voor de volgende maand, welke tegen de regering gericht zijn, doch leiders hebben er hun bezorgdheid over uitgesproken, dat de regering zal trachten dergelijke demonstraties te onderdrukken.

In arbeidskringen is men fel gekant tegen het voorgestelde wetsontwerp tot onderdrukking van subversieve activiteit en herziening van de arbeidswetgeving.

Vorige maand heeft zich een golf van stakingen en demonstraties over Japan verspreid, uit protest tegen het wetsontwerp, waarbij de procureur-generaal het recht verkrijgt om organisaties of pogingen om ordeverstoringen te wekken, de regering omver te werpen of zich anderszins in „ondemocratische" activiteiten te betrekken onder zijn toezicht te plaatsen, te beperken of te verbieden.

Buenos Aires — Het Argentijnse ministerie van binnenlandse zaken heeft de samenstelling van het nieuwe kabinet bekend gemaakt.

In de schaduw van zijn kerk staat de Bisschop, die een Vader voor zijn volk was. Mgr. Martinus van Niewindt, die hier in marmer vereeuwigd werd, heeft een eeuw vroeger op deze plaats gestaan, toen hij in levende lijve, nog worstelde voor de geestelijke en tijdelijke belangen van de hem toevertrouwde kudde. Hoezeer heeft de tijd zijn kathedraal in deze laatste eeuw veranderd!

Recht tot het hart

Als een moeder zo recht tot het hart gaat de Sint Annakerk, die heden haar tweede eeuwfeest viert.

het nieuws van vandaag

In 1823, toen de thans 200-jarige Sint Annakerk nog pas 75 jaar oud was, ontstond er des avonds na 't Rozenhoedje een opstootje rond de pro-kathedraal. Enige duizende mensen schoolden samen om soldaten te beletten de kerk te sluiten. Aanleiding tot dit martiaal ingrijpen was de doop van een bekeerling uit het Jodendom. De soldaten werden door de menigte met stenen bekogeld. De soldaten schoten in de lucht en in andere richtingen. Een burger werd gedood en enkele gewond.

De Pater Capucijn, die toevallig op Curaçao de geestelijke bediening uitoefende in het tijdsgewricht waarin deze minder gelukkige episode viel, sprak de mensen toe, die zich daarop verspreidden. Doch dit alles geschiedde niet dan nadat een zekere Constantien Naar de kreet had aangeheven, welke het wachtwoord van die avond werd en het wachtwoord van twee eeuwen is gebleven: „Ta nos misa", „het is onze kerk".

De kerk, die voor Curaçao en zijn volk bij uitstek „onze kerk" is, viert morgen haar tweehonderdjarig bestaan. Omdat het „onze kerk" was, is de oude geschiedenis van de Sint Anna wellicht zo getekend door parochiele ruzietjes van de gelovigen. Zelfs zo heftig soms, dat de geschiedenis verhaalt, hoe de kerkmeester molenaar van der Meer, die begrijpelijkerwijze op het Molenplein zijn stiel uitoefende, de herrie op zijn molen horen kon. Daar was een veelzeggende reden voor die hoogoplopende menigsverschillen: wellicht onder invloed van Protestantse gebruiken „koos" men zich hier zijn pastoor en dat gaf brandstof in overvloed voor de bekende tegenstelling: de één wilde een pastoor méér voor de shons, de andere voor het volk.

In het begin van de vorige eeuw was Otrobanda een wijk van „nette" mensen, dit bijzonder volgens de normen der koopkracht van die tijd. Ze heette ook de „Spaanse zijde" en dat verklapt het geheim van de koopkracht: hier woonden bij traditie veel vluchtelingen, die door revoluties in Venezuela in grote getale, doch nimmer zonder een behoorlijke hoeveelheid „have en goed" op Curaçao het vege lijf zochten te bergen.

"Onze Kerk"

Curaçao hield van zijn Santa Ana. Het was steeds de kerk van de grote plechtigheden, zoals in 1910, toen de Apostolisch Prefect, Pater Jacobus Schink er op één dag bijna duizend mensen vormde. Het was Sint Anna, waar in 1863, toen eindelijk de slavernij officieel werd afgeschaft, het historische en nooit meer te vergeten „Te Deum" werd gezongen.

Met de ontwikkeling van Curaçao hebben de verschuivingen plaats gehad. In 1870 vlak na aankomst van de Paters Dominicanen begon de parochie van Pietermaai. Sinds 1918 loopt de parochie niet meer tot Plantersrust omdat de kerk van San Mateo de wijken naar het Westen heeft overgenomen. Tot deze nieuwe parochie kwamen ook verschillende straten, hoog op de berg van Otrobanda vlak onder de water reservoirs, te behoren, maar de mensen kwamen desondanks naar beneden om te kerken, want „het is onze kerk", nietwaar?

In de dertiger jaren van deze luxe eeuw ontstond de stroom naar buiten. Men bleef niet wonen in de broeiende Breedestraat, waar men zijn zaken dreef, men bouwde zich zijn buitenhuis om datgene wat in het zweet des aanschijns verdiend werd in de koelte te verteren.

Maar Santa Ana, alle verschuivingen ten spijt, bleef en zal blijven, al bestaat ze nog duizend jaar: „Nos Misa", „onze kerk" niet slechts voor de 4000 parochianen die ze telt, maar voor geheel Curaçao, dat sinds lang niet meer uitsluitend op haar aangewezen is voor het ontvangen van de hulp der genade.

Voor geheel Curaçao, en we mogen wel zeggen, voor heel de Antillen. Want zelfs zij, die van de andere eilanden hier aankomen zoeken de kerk en betreden met eerbied haar heilige grond.

Dat is immers de grootste glorie, waarmee de Kerk van de H. Anna zich in de twee eeuwen van haar bestaan heeft kunnen bekronen dat zij door geheel een volk genoemd wordt „Nos Misa, onze kerk".

Nieuw Surinaams-Antilliaansblad "West-Indier" zal Nederland voorlichten

Amsterdam — Vandaag is het eerste nummer verschenen van de „West Indiër", een Surinaams-Antilliaans blad onder redactie van E. Th. Waalwijk. Het Administratieadres is Marnixstraat 290 te Amsterdam.

Prof. Dr R. A. J. van Lier te Leiden schrijft in zijn „ten geleide": „In tegenstelling tot voorafgaande pogingen gaat dit initiatief uit van jonge mensen. De opzet van het blad is ruim gekozen, alle aspecten van land en volk overzee en al die Europese elementen, die voor Suriname of de Antillen van betekenis kunnen zijn, zullen hierdoor aan de orde kunnen worden gesteld.

De inspiratie van de oprichters wordt verstrekt door een groeiend nationalistisch besef. Om dit besef zuiver en constructief te houden, is er veel critische bezinning nodig. Nationalisme moet een innerlijke verworvenheid zijn, die een positieve bijdrage levert, zowel voor het eigen volk als tot de groei van de internationale eenheid. Een nationalisme, dat verdeelend tussen mensen van goeden wille werkt, die de arbeiders aan een betere toekomst van de gehele wereld moeten zijn, verarmt niet alleen de gehele mensheid, maar ook het eigen volk, de eigen volkskracht en tenslotte ook degenen, die het propageren".

In de aanhef van de redactionele verklaring wordt op gezegd: „Gezien het feit, dat in de Nederlandse pers slechts weinig voorlichting over de Overzeese rijksdelen wordt gegeven en gezien het grote belang van deze voorlichting en nieuwsvoorziening, komt het ons voor in deze behoefte te kunnen voorzien door dit eenvoudige blaadje, dat hoofdzakelijk in deze richting werkzaam zal zijn. De bedoeling is, dat dit blad West-Indisch nieuws zal brengen, dus nieuws uit en betreffende West-Indië (Suriname en de Antillen) alsmede van de West-Indische gemeenschap in Nederland".

Voorts zegt de redactie in haar verklaring, dat zij zal voorstaan primo de geestelijke en materiële verheffing van de West-Indische landen en volken en secundo de samenwerking dezer landen en volken met Nederland en alle andere daarvoor in aanmerking komende landen en volkeren op grondslag van gelijkwaardigheid en gelijke gerechtigdheid.

Het blad zal elke eerste en elke derde Vrijdag (25 maal per jaar) verschijnen. Het ligt wel in de bedoeling na verloop van tijd van de Westindiër een weekblad te maken.

Madurodam wordt op 2 Juli door "Burgemeester" Beatrix geopend

's-Gravenhage — De miniatuurstad Madurodam, die op 2 Juli door H.KH. Prinses Beatrix zal worden geopend, zal behalve een burgemeester — Prinses Beatrix — en wethouders ook een gemeenteraad krijgen, die zal bestaan uit 36 jongens en meisjes, leerlingen van Haagse scholen, van 13 tot 15 jaar oud.

Op Vrijdag 27 Juni zal deze raad door burgemeester Schokking van Den Haag worden geïnstalleerd op het stadhuis. De jeugdige leden zijn door hun school- of jeugdorganisaties candidaat gesteld. De Haagse jeugdactie fungeerde als centraal stembureau en zond de 36 gelukkigen reeds bericht van hun eervolle verkiezing. De eerste taak van deze enigszins gemeenteraad, die geïnstalleerd zal worden, terwijl de kruitdamp van de grote stembusstrijd nog boven Nederland hangt, zal zijn het kiezen van zes wethouders. Uit deze zes wordt dan weer een loco-burgemeester aangewezen, die de raad voor vergaderingen kan bijeenroepen en wensen der raadsleden zal bespreken met de directeur van Madurodam.

De werkzaamheden van de raad zullen bestaan uit het vertegenwoordigen van de gemeente Madurodam bij officiële ontvangsten, het uitoefenen van controle binnen het rechtsgebied der gemeente en bij de in- en uitgangen, het geven van toelichting aan het publiek, enz. enz. Op 2 Juli, de middag van de openingsdag, zal de locoburgemeester Prinses Beatrix, die, zoals men weet fungeert als burgemeester van het stadje, namens de raad welkom heten en haar de ambtsketen omhangen. Vervolgens zal de prinses-burgemeester de officiële opening verrichten met een druk op de knop, waardoor het verkeer in Madurodam in beweging komt. Trams, auto's en treinen gaan rijden en op dat moment zal Nederland plotseling een volop levende stad rijker zijn.

Voor deze gebeurtenis bestaat reeds grote belangstelling, temeer waar het de eerste maal zal zijn dat Prinses Beatrix zelfstandig een officiële openingsplechtigheid in het openbaar zal verrichten. Het ligt in de bedoeling, dat de Nederlandse jeugd hiervan middels een rechtstreekse radio-uitzending getuige zal kunnen zijn.

De Prins gekwetst.

Soestdijk — Ten gevolge van een licht ongeval bij het paardrijden zal Z.K.H. Prins Bernhard gedurende een week op medisch advies rust moeten houden.

CURACAO

UITZENDING PONTIFICALE HOOGMIS

De CUROM zal de Pontificale H. Mis, welke morgenochtend om 9 uur in de St Annakerk ter gelegenheid van het 200-jarig bestaan dier kerk aanvangt, uitzenden.

JUBELTY AANGEVANGEN

Gisteren is het jubelty ter viering van het tweede eeuwfeest der Sint Annakerk plechtig ingeluid, toen om zes uur des avonds de drie klokken van het St Martinuscollege hun zilveren harmonie begonnen te beieren, welke enige ogenblikken later door de drie bronzen monden van de Moederkerk op machtige wijze ondersteund werd.

Indrukwekkend was deze eendrachtige jubel, waarin trots klonk om de strijd, die reeds langer dan een eeuw door deze twee brandpunten van geestelijk leven tot eer van God en het heil der zielen broederlijk werd gevoerd.

Des avonds om 7 uur had het plechtig openingslof plaats verricht door de Pastoor, de Zeer Eerw. P. A. Spékle, geassisteerd door zijn kapelaans, de Eerw. P.P.V. Jansen en P. v.d. Maas.

De Zeer Eerw. Heer J. Henriquez hield een gloedvolle feestrede, waarin hij de grote betekenis van „Santa Ana" schetste voor de Antillen en de heilzame taak, die zij aan de parochianen heeft verricht.

Na de Pontificale Hoogmis in pro-cathedrale kerk, die om 9 uur aanvangt, zal in de namiddag en wel om plm. 4 uur een spectaculair schouwspel door Willemstad's straten trekken, n.l. een historische optocht.

De route, die deze bonte stoet neemt, laten wij hieronder volgen.

Stadion - v. Slobbeweg - Brionplein - Bredestraat - Rodeweg - Niewindtstraat - Witteweg - Belvedèrestraat - Hoogstraat - Rouvilleweg - Brionplein - van Slobbeweg - Stadion.

NUNTIUS OP DOORREIS

Op doorreis arriveerde op Curaçao Z. H. Exc. Francesco Lardone, Nuntius van S. Domingo en Haïti. Hij is op doorreis naar Italië.

Z.H. Exc. Mgr. Lardone is Italiaan van geboorte en was gedurende de eerste wereldoorlog legeraalmoezenier, hij is later naar de USA vertrokken en verkreeg het Amerikaans staatsburgerschap.

De gouverneur der Nederlandse Antillen, Z. Exc. Mr Struycken, ontving hedenmorgen de Nuntius te zijnen paleize. Morgen zal Mgr de Pontificale Hoogmis bijwonen in de Sint Annakerk en vertrekt vervolgens om één uur met de Amerigo Vespucci naar Italië.

Z.H. Exc. Mgr A. v.d. Veen Zeppenfeldt, vergezeld van zijn secretaris, de Z.E. pater A. Erkamp, was gistermiddag op Hato aanwezig om de hoge gast te verwelkomen.

Mgr Lardone gebruikte hedenmiddag de lunch ten paleize van onze Bisschop.

DE INFORMELE STATEN-VERGADERING

Gisteren vond een informele bespreking plaats van de Curaçaose statenleden.

Het doel was te bespreken wie als voorzitter zou fungeren voor het houden van een openbare statenvergadering, waarin de voordracht van voorzitter en onder-voorzitter gesteld zou worden. De meesten waren van mening, dat het oudste lid in jaren de hiervoor aangewezen persoon dient te zijn, in casu Henny Eman.

Daar de heer Eman (nog) in Europa vertoeft, is het oudste lid bij onstentenis van de heer Eman de heer dr de la Fuente.

Maar er zijn moeilijkheden. Indien dr de la Fuente de vergadering zou leiden en op dat moment zou de heer Eman in het gebiedsdeel der Antillen vertoeven, dan zou in ieder geval de heer Eman de vergadering moeten voorzitten.

Maar van de heer Eman is bekend, dat hij tot veel bereid is, maar niet in het presideren van een vergadering. Gehoopt wordt dus, dat de heer Eman nog even wegblijft.

Maar er komt nog een omstandigheid bij, indien alle leden aanwezig zijn en de DP-PPA leden zouden in hun obstructie politiek volharden, dan is er geen quorum te bereiken. En kan dus die vergadering ook nooit bijeen geroepen worden.

N.R.C. VIEL UIT

In het artikel „Brief uit Curaçao, Radio zonder ochtendgymnastiek maar met advertenties" is de laatste regel abusievelijk uitgevallen, n.l. die waarin melding gemaakt wordt van het feit, dat dit artikel ontleend is aan de N.R. Crt.

INBRAKEN OPGEHELDERD

In de nacht van 29 op 30 Mei j.l. werd in de Bredestraat (P) ingebroken. Met een steen was een ruit verbrijzeld en enkele voorwerpen, zoals zeven horloges, lighters, enkele brillen verdwenen. Van de dader geen spoor.

In de nacht van 30 op 31 Mei werd — zoals wij reeds meldden — ingebroken in Crystal's juweliersbedrijf, ook hier verdwenen horloges, armbanden enz. Ook hier was middels een steen de grote spiegelruit vernield, zodat men gemakkelijk toegang had. Eergisterennacht hield de straatdienst een jongeman aan, die zich verdacht ophield in Punda, het was de 22-jarige M.E., hij was in het bezit van een rijwiel, dat van diefstal afkomstig was. Hij werd medegenomen naar het bureau, huiszoeking bracht een groot gedeelte van de gestolen buit aan het licht. De jongeman bekende en werd deswege ingesloten. De jongen was geestelijk niet helemaal normaal.

CARILLON-BESPELING

Door de leden van de Beiaardclub zal a.s. Zondagmiddag om 4.30 uur een Carillonbespeling worden gegeven.

„ELITE" EN CURACAO

In het nummer van 31 Mei van „Elite", het Venezolaanse foto-tijdschrift komt onder de titel „Viajando por el Caribe" een van de hand van Manuel Gongora Echenique geschreven artikel, een beschrijving van Curaçao. Het is een sympathiek geschreven artikel, dat verlucht werd met talrijke foto's, die het zeker doen. Wij zien als foto's een mooie luchtfoto van de ingang van de haven, op het moment dat een luxe stomer de haven binnenvaart, ook de Herenstraat(P) is niet vergeten.

Onder de rubriek „Amigos de Venezuela" vonden wij de foto's van P.M. Huisman, directeur „Fatum", Ph. J. Evertsz van de Toeristencommissie en Ronald Y. Maingot, manager-procuratiehouder van Wimco.

GRACE LOQ HEEFT WILLEMSTAD OP OMSLAG

Een grote kleurenfoto van het Grace Loq tijdschrift is in kleuren gewijd aan Curaçao's haven Willemstad. De kleurenfoto komt uitstekend tot zijn recht hoewel de kleuren reproductie ons onnatuurlijk aandoet.

ANV-FILMMIDDAG

De ANV heeft zich gistermiddag weer op buitengewone wijze verdienstelijk gemaakt met het geven van een jeugdfilmvoorstelling in theater Roxy.

De hoofdschotel vormde het bezoek van ons Koninklijk Paar naar de Verenigde Staten, een uitmuntende reportage, voorts andere films, o.a. journaals van de voetbalwedstrijd Nederland—België, RTC enz.

De rest van het programma werd opgevuld met aardige muzikale tekenfilms en een bijzonder mooie kleurenfilm van Walt Disney „In het rijk van de vogels en insecten". De vertraagde opnamen waren zéér instructief.

Het ANV kan weer op de dankbaarheid van de jeugd rekenen.

HET WEER

Max. temp. 30,8 C. (87,5 F.), min. 27 C. (80,6 F.) en gem. 28.3 C. (83 F.). Windsnelheid: max. 25, min. 13 en gem. 18 knopen. Vochtigheidsgehalte 73%. Bewolking: bewolkt 9 en zwaar bewolkt 15 uren.

SCHEEPVAARTBERICHTEN

Helena van P. Cabello, **Bolivar** van Las Piedras, **Del Sud** van R. de Janeiro, **Monte Udale** van La Guaira naar Havana; **Zephir** naar Christobal, **Darro** naar Glasgow, **Arendsdijk** naar R. de Janeiro, **Elouisa** van La Guaira, **Magelans** van La Guaira naar Havana, **Trajanus** van New Orleans.

NIEUW BESTUUR NALTB

Tijdens de laatst gehouden algemene ledenvergadering van de Ned. Ant. Lawn Tennis Bond werd een nieuw bestuur gekozen, dat er als volgt uitziet:

D.L. Capriles, voorzitter, Norman M. Chumaceiro, vice voorzitter, J. Kion, Secretaris, T. Cuales, Penningmeester, W. Claessens, Comm. voor materieel en ir P.H. Godefroy en M. Marchena (com.)

D'R IN EN D'R UIT

Haven: in 8 vrachtschepen (6), 22 tankers (14) en 4 zeilboten (2). Er landden 20 passagiers, 5 vertrokken en 395 in transito.

Hato: in en uit 10 vliegtuigen met 53 passagiers, 22 vertrokken en 102 in transito.

BRANDJE

Gistermiddag werd in een perceel aan de Rifwaterstraat brand gemeld, het bleek kortsluiting te zijn dat door eigen bewoners kon worden verholpen.

TEGEN HET PORTIER OP

Gistermiddag tegen 12,15 uur opende op de Bredestraat een bestuurder van een auto het portier aan de linkerzijde, waardoor een fietser, die op dat moment passeerde, tegen de grond geslagen werd. Er was enige schade aan de fiets.

NOG NET VOORKOMEN

Een jongen hield zich gisteravond op verdachte wijze op in de Theaterstraat, waar vele auto's geparkeerd stonden. Hij snuffelde een beetje, de politie stuurde de man weg.

FILM

CALL ME MISTER

In **ROXY** draait dit week-end de muzikale kleurenfilm „Call me mister", een vrolijke film vol vaart en charme, vlotte wijsjes en een prettige afloop. Trouwens het verhaal is, indien Betty Grable aan het woord en danssoel toe is, van minder belang. Hoofdzaak zijn de muziek, dans en prachtige decors, die in deze revue-film uitstekend te noemen zijn. Kortom een film vol vaart en rhytme, die wij U warm kunnen aanbevelen.

THE TANKS ARE COMING

Steve Cochran kunnen wij nu gaan zien als een sergeant in een oorlogsfilm „The tanks are coming" welke dit week-end in **CINELANDIA** draait. In deze

Pro-Kathedraal der Heilige Anna Twee eeuwen onze Moederkerk

"Met meer recht dan wie ook: onze Kerk"

Aan de Sint Annakerk, waaraan zovele en zo innige banden ons binden, wijden wij van harte gaarne onze huldigende woorden op dit haar tweede eeuwfeest.

Vele en innige banden binden ons aan haar.

Ze is immers de zetel van ons Episcopaat en de „moeder" van het katholieke geloof in dit Vicariaat, dat door Gods genade en door de uitverkiezing van de H. Stoel aan onze vaderlijke zorgen is toevertrouwd.

Doch deze banden, die op zich reeds voldoende zouden zijn om haar tweede eeuwfeest met dankbare vreugde te vieren, zijn niet de enige. Er zijn er meer; er zijn persoonlijker en daarom misschien nog inniger banden, die ons aan haar hechten.

Want onverbrekelijk blijft onze „misa grandi" in herinnering verbonden aan onze jeugdjaren, waarin zij het toneel was van alles wat er aan schoons en verhevens in ons leven gebeurde. Wij herinneren ons de grote dag, waarop wij in haar gewijde ruimte voor het eerst Christus in ons hart ontvingen. Wij herinneren ons de talloze malen, dat wij in de stilte van haar gewijde ruimte vergeving gingen zoeken van onze jeugdige schuld. Wij herinneren ons de ogenblikken, waarop de goddelijke Gast, die nu reeds twee eeuwen in zijn Sint Annakerk woont, ons, in gebed neergeknield, met zijn genade raakte tot in de diepste roerselen van ons gemoed en daar die roeping tot het H. Priesterschap wekte, waarvoor Hij eeuwig gedankt en geprezen moge wezen.

Waarlijk, bij zoveel banden, die ons aan haar binden, is de vreugde, die ons hart op haar jubeldag vervult, moeilijk onder woorden te brengen.

De kerk, die wij om zovele redenen meer wellicht dan wie ook „onze" kerk mogen noemen, bestaat tweehonderd jaar.

Mogen onze gelukwensen als een ruiker simpele bloemen zijn, die wij onze „moeder" tot hulde bieden. En onze Bisschoppelijke Zegen, die wij op deze dag gaarne aan allen schenken, moge strekken tot bloei van ons dierbaar geloof en tot grotere bloei van de kerk van de H. Anna.

+ A v d Zeppenfeldt. — Vic. ap.

Tweehonderd jaren geschiedenis trokken aan haar voet voorbij

Zij, eeuwig hetzelfde symbool in een eeuwig veranderende wereld; veranderend ook in het opzicht van goed en kwaad.

Want onder de tweehonderd jaren, die als een karavaan aan haar voet voorbijtrokken: zijn er geen jaren onder geweest, die haar betekenis beter verstonden en meer waardeerden? Heeft zij vroeger niet gestaan in een wereld die vaster om haar geconcentreerd was en meer van haar verwachtte? Een wereld, waar ze meer de ziel en het leven van was dan de wereld van thans?

Daar staat de tweehonderdjarige in het gebruis van het gemotoriseerde leven, nog steeds een stille oproep tot het goed in een wereld waarin de vooruitgang een verdovende kracht heeft gegeven aan de stem van het kwaad. Daar staat zij temidden van mensen, die vaak afleiding hebben om aan haar te denken, ook dit is verandering, die op zijn beurt een einde nemen zal en zij blijft eeuwig dezelfde.

Zij is de moeder en begrijpt en vergeeft de vluchtige dwaasheid harer kinderen. Tweehonderd jaren heeft zij nu begrepen en vergeven en verdragen en gewacht: eeuwig ook in haar geduld, dat het diepst geheim is van de schoonste triomfen van het goed.

De „Amigoe", die weet waarvoor zij staat en wat zij wil, omdat zijn idealen de hare zijn, is zich levendig bewust van het grote voorrecht al de jaren van zijn bestaan parochiaan te zijn geweest van een zo goede kerk als die van de H. Anna is. En zielsverheugd is hij op deze, haar feestdag.

Hij wil tot haar gaan en zijn harde handen in de hare leggen en haar in de ogen zien en zeggen:

„Moeder, heb dank voor het goede, dat Gij ons gaf en deed verstaan. Zolang wij leven, zal het zijn: gij en wij, één strijd tot één victorie".

"H. Anna: een stuk beschavingsgeschiedenis"

Een Kerkgebouw staat rechtstreeks in de dienst van de Allerhoogste en ontleent dááraan in de eerste plaats zijn betekenis óók voor de gemeenschap, die Gode Zijn huis schenkt en die in dit huis Godes welgevallen afroept over al haar leden. De zegen, die door twee eeuwen Curaçaose geslachten in de jubilerende kerk van St. Anna over dit eiland is afgebroken, onttrekt zich weliswaar aan onze blikken maar moet onmetelijk zijn geweest.

Zonder aan deze betekenis van deze jubilerende kerk iets af te doen, meen ik te mogen zeggen, dat er ook zichtbare zegeningen van zijn uitgegaan. Zoals iedere kerk behoort te zijn, zo is ook St. Anna in grote mate geweest een centrum van geestelijk activiteit, niet slechts van de priesters, die haar bedienden, maar ook van vele kloosterlingen, die hen hielpen en van vele leken, in wie zij hun eigen ijver voor het geestelijk heil der Curaçaose gemeenschap aanwezig wisten of óvergoten. De kleine gemeenschap der parochie, gedragen door de geest der christelijke liefde, heeft alle eeuwen door het voorbeeld gegeven van wat teamwork vermag. Ook van déze kerk is team-work uitgegaan. Getuige de scholen-complexen, die onder deze parochie tot stand kwamen. Getuige de caritatieve verenigingen en lichamen, die zij het leven gaf. Getuige de culturele activiteit van bibliotheken en publicaties. — De geschiedenis van 200 jaren St. Anna-parochie is tevens een stuk beschavingsgeschiedenis van ons eiland.

Mogen velen zich op de dag van haar jubilé verenigen in een dankgebed namens onze hele gemeenschap voor wat Gods goedheid op deze plaats heeft gewrocht.

De "Amigoe di Curacao" Sint Anna's parochiaan

Negen en zestig jaren lang is de „Amigoe di Curaçao" parochiaan van de Sint Annakerk geweest: niet langer omdat hij nu eenmaal niet ouder is.

Negen en zestig jaren zijn weinig meer dan een respectabele mensen leeftijd en belangrijk minder dan de tweehonderd jaren, die onze Pro-kathedrale kerk morgen vieren zal. Maar deze negen en zestig jaren, en de ervaring welke die tot levenswijsheid met zich meebrengen, zijn meer dan voldoende om de „Amigoe" levendig bewust te maken van het grote voorrecht al de jaren van zijn bestaan parochiaan te zijn geweest van een zo goede kerk als die van de H. Anna is.

De eerste halve eeuw van zijn bestaan heeft de „Amigoe" in het Sint Thomascollege gewoond en daarna vond het blad onderdak in een gebouw, dat letterlijk in de schaduw van de kerk staat.

Waar de idealen, welke de „Amigoe" zich te verdedigen als levensdoel gesteld heeft, zozeer in harmonie zijn met die van onze Moederkerk, ligt het voor de hand, dat onze krant de betekenis van dit feest bijzonder levendig aan voelt en dat hij zich daarover ook bijzonder verheugt.

De Sint Annakerk is de steengeworden uitdrukking van het nobelste verlangen der mensen: het Rijk Gods over gans de aardbol te verspreiden en daarmee onder de mensen hun hoogste geluk. Zij is een tastbare uitdrukking van de wil die zo oud is als het menselijk hart: het goede te doen en anderen tot het doen van het goede te brengen.

Dit streven, dat zich ondanks de loodzware macht van het kwaad, ontembaar roeren blijft in de mens, is de drijfkracht geworden, die de Sint Annakerk uit barre rotsgrond omhoog trok; die haar in stand hield, die haar deed groeien, ondanks de weerstand welke al wat goed is, ondervindt.

En nu staat zij daar reeds twee eeuwen: zij, eeuwig dezelfde in een wereld die rondom haar onherkenbaar veranderde. Zij, eeuwig de oproep tot het goed en tot het geluk dat alleen het goede geven kan. Zij, die het goede zaaide, het besproeide, het kweekte en oogstte.

Geschiedenis van de Sint Annakerk in vogelvlucht

Iets groots groeide door het kleine uit het kleine

Al werd de bouw van de Sint Annakerk in 1752 begonnen, daarmee is niet gezegd, dat eerst in dat jaar men in de Breedestraat van Otrabanda te kerken begon. Dit geschiedde wel 21 jaren vroeger, n.l. in 1731, toen de Spaanse Augustijn, fray Caysedo y Velasco er een huis kocht, waarin hij ging wonen, terwijl de zaal door hem als kerk werd ingericht.

Een bark voor een kerk

De geschiedenis van onze Sint Annakerk begon echter eerst voor goed in **1752** en wel door toedoen van een andere Augustijner Pater, Miguel Grimon genaamd, die in dat jaar de hand aan de ploeg sloeg en de bouw van het kerkje ondernam, dat in storm en kalmte, door oorlog en vrede zou uitgroeien tot de ons vertrouwde kathedraal.

Zelfs in die goedkope, goede oude tijd was dit bouwen een dure geschiedenis. Om aan de nodige fondsen te komen moest Pater Grimon zijn brigantijn (een driemaster-schoener), die de schone naam voerde van „Ave Maria de Santa Barbara" en die geladen was met hout en huiden, verkopen. Doch zelfs dit grote offer vrijwaarde hem niet van de last der schulden, waardoor hij zich in 1755 verplicht zag een hypotheek te nemen op een tweede bark, de „St George", die evenens zijn eigendom was.

De oorsprong van onze kathedraal was dus wel in harmonie met het land, waaruit hij groeide. Een bark werd het finantieel fundament van dit Godshuis dat met de grond, waarop het stond uit de golven van de Caraibische Zee verrees. En om het nog meer Curaçaos te maken: de hoofdpijn, die „lenen" met zich meebrengt begeleidde zijn geboorte en prille jeugd!

Hoe dit ook zij: toen in **1755** Pater Grimon van het eiland vertrok, liet hij een kerkje achter, dat echt Curaçaos was ook in dit opzicht, dat het met onverwoestbare levenskracht en hardnekkigheid zijn wortels in de rotsachtige bodem geslagen had en daar uit zelfs door geen eeuwen kon worden uitgeroeid.

Al was het gebouwtje voorlopig klein, onaf en armoedig, toch had het al echte kerkmeesters en reeds in die eerste jaren begonnen de wrijvingen tussen hen en de Pastoors, die tot aan de tijd van Mgr Niewindt de historie van de kerk op unieke wijze getypeerd hebben.

Een close-up van het geestelijk leven uit die tijd levert ons het pastoraat van Dr Antonio Navarro, die tussen 26 Febr. **1758** en 23 April **1759** 1189 mensen doopte waarvan slechts 53, of 4½%, uit een wettig huwelijk geboren.

Aan St Anna gewijd

Vermeldenswaard is zeker, dat de kerk het in de eerste 17 jaren zonder haar huidige patroonheilige heeft moeten stellen. Die kreeg zij immers tijdens het pastoraat van de Franciscaan, Pater Maubach, gestorven in 1769, die de kerk voltooide en haar aan de H. Anna wijdde uit pieteit voor de kerken van Coro en Caracas (beiden St. Annakerken), waaronder de Missie van Curaçao kerkelijk geressorteerd had.

Rooibrief van 1791

Op 19 Augustus 1791 werd op verzoek van de kerkmeesters Andries Winckelaar en Domenico Vilippoly een rooibrief opgemaakt van de gronden en huizen aan de kerk in eigendom toebehorende. Hieruit lezen wij de volgende stand van zaken:

1. **De eerste of voorste pastorie aan de Breestraat, ten Westen van het huis van Duickink. De achterkant van deze pastorie reikte tot aan het huis van Vilippoly in de Conscientiesteeg.**
2. **De achterste pastorie, ten Westen van het huis van Vilippoly (waar nu de koster woont in de Conscientiesteeg). In dit huis moet de kapelaan gewoond hebben.**

Datgene wat wij thans dus als de „oude pastorie" op het kerkplein kennen en waarvan een gevelsteen het jaartal 1874 draagt, bestond in 1791 dus uit twee huizen: één aan de Breedestraat en een aan de Conscientiesteeg gelegen.

3. **De kerk zelf op de huidige plaats, maar korter dan thans. De gehele breedte van de toren viel n.l. buiten het toenmalige kerkgebouw terwijl het aan de altaarkant drie meter van de Breedestraat af bleef. Aan deze zijde werd zij van de straat afgescheiden door een blinde muur. Volgens de rooibrief had de kerk het recht om het kerkgebouw uit te bouwen tot de Breestraat.**

In 1795 kochten de kerkmeesters Andries Winckelaar en Miguel Cambiaso voor rekening van de kerk twee huizen ten Westen er van voor 3000 pesos van achten. Zij stonden op de grond waar later de huidige pastorie is verrezen.

Het rampjaar 1800

Het jaar 1800 schreef een zwarte bladzijde in Sint Anna's geschiedenisboek. De Fransen van Guadeloupe vielen de haven binnen, wat tot zware schietpartijen aanleiding gaf. De Engelsen volgden hen op de voet en zij trokken niet af dan nadat zij door bombardementen en plundering zware schade aan de kerk veroorzaakt hadden. Alle kerksieraden van enige waarde werden meegevoerd, alsmede collectegelden en andere contanten.

Dat was een oorlog in de „goede oude tijd" maar dergelijke pericopen uit de annalen zijn nu niet bepaald geschikt om er ons heimwee naar te geven.

De toren

Onder het Engels bewind van 1807—1816 werd begonnen aan de bouw van de toren aan de zijde der Conscientiesteeg, maar toen Curaçao weer onder Nederlandse vlag terugkeerde, verbood het Gouvernement de voltooiïng er van, denkelijk omdat hij in het schootsveld van de batterijen van het Waterfort kwam te liggen.

MGR NIEWINDT BETREEDT DE GESCHIEDENIS VAN DE ST ANNA

In 1824 zeilde Mgr Martinus Johannes Niewindt met zijn medewerker, de Wel Eerw. Heer Bern. Eisenbeil aan boord van de „Zeemeeuw" de haven van Curaçao binnen.

De taak, die hij hier op zich nam, was ontzagwekkend: geen tweeduizend katholieken hielden hun Pasen; één kerk slechts was er voor een bevolking, die vele duizende katholieken telde. Sommigen moesten een weg van tien uren afleggen om een kind te laten dopen. Het kwam voor, dat Pastoor Niewindt op één dag 16 bedieningen had in de buitendistricten.

Arme Sint Anna!

De toestand waarin Pastoor Niewindt de St Annakerk aantrof in 1824, was werkelijk meer dan treurig. We laten hier zijn eigen indrukken volgen, zoals hij ze in een van zijn eerste brieven mededeelde aan zijn vrienden in Nederland:

„De kerk zelve heeft niet veel bizonders. Dezelve is zonder gallerijen, uitgezonderd het zangerskoor, waarop zich een oud orgel bevindt; verder zijn er drie in een slechte orde gebouwde altaren, van welke twee van mahonyhout; de predikstoel is zeer gemeen van ordinair hout gemaakt; de grond is van gele klinkers; de banken zijn meestal oud en stukkend.

Vaste plaatsen worden er niet gevonden; iedere vrouw brengt hare stoel of matje of naar Franse gewoonte haar tapijtje mee. Kerksieraden werden bij onze aankomst niet noemenswaardig gevonden. Ziedaar het huis des Heren, de Tempel, waar dagelijks de heiligste diensten den Koning der Koningen worden opgedragen, terwijl de zogenaamde kerk der Protestanten en de synagoge der Joden verre dit ons armoedig Godshuis in luister te boven gaan".

Reeds 25 Maart 1826 — nog geen twee jaar na zijn aankomst — zag Pastoor Niewindt zich verplicht weer naar Nederland te gaan wegens een leverziekte. Tijdens zijn afwezigheid zou de kapelaan, de WelEerw. Heer Bernardus Eisenbeil, Pastoor van de St Annakerk zijn en Prefect van de Missie. De waarnemende pastoor nam blijkbaar nogal radicale maatregelen. In 1826 kreeg hij van het Bestuur vergunning: „van de tot dusverre verloren plaats der beide zijden van de toren, welke te midden van de achtergevel der kerk geplaatst was, partij te trekken en deze beide zijden des torens met de kerk zelve onder een dak te brengen, alsmede om in de kerk zelve een gaanderij aan beide zijden van het koor des orgels te doen plaatsen" (Notulen van de Raad van Politie).

Op 12 Juni 1826 werden de eerste werkzaamheden verricht, die een jaar lang werden voortgezet, daar op 13 Juni 1827 geen uitgaven meer voorkomen. De bouwkosten bedroegen naar schatting ongeveer vijftien duizend gulden, waarvan de waarnemende Prefekt van de Missie bijna elf duizend kon aflossen. De resterende ruim vierduizend gulden werden door Pastoor Niewindt na zijn terugkeer successievelijk afgelost tot in 1830 de schuld geheel was afgedaan.

Een van de verbeteringen was het aanbrengen van veertig vrouwenbanken. Een speciale collecte hiervoor onder de parochianen gehouden, bracht 2750 pesos op.

Mooi! Maar....

In de beschrijving van zijn tweede reis naar Curaçao zegt Pastoor Niewindt:

„Ik vond de kerk merkelijke veranderd: immers nieuwe vensters, galerijen waren er gemaakt; de kerk was enige voeten langer geworden; nieuwe banken waren geplaatst; de plaatsen verkocht, een nieuw groot altaar was bijna voleindigd. Dan, hoe schoon dit alles ook moge wezen, het slimste, dat ik weldra vernam was, dat nog een groot gedeelte van dit alles betaald moest worden en dat er geen geld voorhanden was".

Men moet niet denken, dat de Sint Annakerk na deze veranderingen een paleis voor O.L. Heer geworden was. Aan de hand van de beschrijving door Maarten Teenstra gegeven, zag de kerk er ongeveer als volgt uit:

Portret

Een langwerpig gebouw door drie daken met rode pannen gedekt. De gevel aan de Bredestraat droeg de inscriptie: **„Non est hic aliud nisi domus Dei et porta coeli."**

Aan de Conscientiesteeg een vierkante toren zonder dak, die een weinig hoger dan de kerk is.

Het inwendige van de kerk was, volgens deze heer, al even weinig koninklijk: het was een armoedig en morsig interieur. Het middelste der drie daken rustte op zware kolommen en daartussen was een houten gewulf. De zijbeuken hadden geen plafond, zodat men daar tegen de pannen aankeek. Er waren een hoofd- en twee zij-altaren en behalve de biechtstoelen een preekstoel aan de Westelijke zijmuur van de kerk.

Dan horen we niets meer van de kerk tot **1858**, in welk jaar zij een plavuizen vloer krijgt plus drie en veertig nieuwe banken. Ook werd de kerk dat zelfde jaar nog verrijkt met een uit eikenhout wagenschot gesneden troonhemel met zetel voor de bisschoppelijke troon.

Het wit habijt in Santa Ana

Het zal ongeveer in deze toestand geweest zijn, dat de Paters Dominicanen in 1870 de reeds meer dan een eeuw oude kerk aantroffen, toen zij in dat jaar de Missie overnamen.

In **1882** zond Mgr van Ewijk, onze eerste Dominikaanse Bisschop, een rekest aan de Gouverneur om de gevel van de St Annakerk naar voren te mogen brengen, tot aan de rooilijn van de Breedestraat, tot waar destijds een goot, tegenwoordig het trottoir loopt. De kerk werd daardoor 3.85 m. langer.

Luchtkasteel voor Kathedraal

Bij gelegenheid van het Zilveren priesterfeest van Mgr Alphonsus Maria Joosten, 10 Augustus **1888**, werden grote kathedraal-plannen geboren. De feestcommissie had geld overgehouden en de geestdrift daarover deed het onmogelijke mogelijk achten. Een vereniging „Fonds Sint Anna" werd gesticht en in **1889** gaf Mgr Joosten de Rotterdamse Architect E. K. Margry opdracht een teke-

Als een kloek op kuikens, zo ligt de Moederkerk beschermend temidden van de huizen, die om haar heen schijnen te dringen. Onzichtbaar en onberekenbaar is de invloed, die vanuit dit middelpunt over geheel de Antillen is uitgegaan.

"Sint Anna was ons program"

De Paters Dominicanen, van wie het mij een eer is op deze dag de tolk te mogen zijn, verheugen zich zeer op het tweede eeuwfeest van onze Sint Annakerk.

Zij verheugen zich immers niet slechts omdat één der vele woonplaatsen van God in dit Vicariaat, één der genadebronnen waarvan zij door Gods uitverkiezing de bedienaars zijn geworden, nu reeds tweehonderd jaar bestaat en zijn heilzame werking heeft uitgeoefend.. Zij verheugen zich op heel bijzondere wijze, omdat de feestelinge de Sint Annakerk is.

Zij beschouwen het namelijk als een onwaardeerbaar voorrecht, dat door onze H. Vader de Paus hun de geestelijke zorg werd toevertrouwd van een volk, dat door de heldhaftige arbeid der voorgangers reeds eeuwen lang voor God en de H. Kerk gewonnen was.

Daarom beschouwden zij het tevens als een onwaardeerbaar voorrecht bij hun aankomst op dit eiland in het verleden, een kerk gevonden te hebben, die het zinnebeeld was, zowel van het zwoegen van Gods arbeiders als van de schone vruchten, die zij reeds geoogst hadden.

Die kerk was de kerk van Sint Anna en ze verwierf daarom een bijzondere plaats in hun aller hart.

De Sint Annakerk, ze was meer dan een zinnebeeld voor ons, ze was tevens een program. Ze was meer dan een gemakkelijk verworven erfenis, ze was een stimulans om in dezelfde geest te voltooien wat met zoveel apostolische ijver begonnen was.

Nu deze kerk dan ook tweehonderd jaar bestaat, verheugen de Paters zich op bijzondere wijze.

Ik weet dan ook zeker in naam van hen allen te spreken, evenals ik dat doe namens de Hoogeerw. Pater Provinciaal en de gehele Dominicanerorde, wanneer ik besluit met de wens:

„Moge God Zijn huis voor ons volk behouden en moge ons volk er zijn hoogste geluk in vinden tot in lengte van dagen".

ning te maken voor een nieuwe kathedraal, die zou moeten verrijzen op het terrein waar thans de N.V. Paulus Drukkerij en de Zustersscholen gelegen zijn.

Of deze tekening ooit is klaar gekomen vermeldt de geschiedenis niet; wel worden in **1890** de onkosten geschat op 60 a 70.000 gld. Bij gebrek aan finantiën werd de nieuwe kathedraal een der vele luchtkastelen, die de geestdrift der mensen zich zelf bouwt in **1893** werd de Vereniging ontbonden.

In zeker opzicht is het goed dat dit luchtkasteel geen stenen kasteel geworden is: onze oude Sint Annakerk zou dan immers nooit haar tweede eeuwfeest hebben kunnen vieren.

Bescheidener, maar reëler

In **1902** werden bescheidener, zij het dan ook reëler plannen gevormd, en zij hebben wel het hunne bijgedragen om aan de kerk zijn tweehonderjarig bestaan te verzekeren.

Onder leiding van Pater Stephanus van de Pavert, welke in die jaren de bouwheer van de Missie was, veranderde de kerk van aanschijn. De ramen werden lager doorgetrokken, de vloer vernieuwd, de toren verhoogd en met kapitelen bekroond. Tenslotte als opvallendste wijziging: de absis, die in de Breedestraat naar buiten kwam stulpen en de ribben van zijn steunberen over de stoep heen stak.

Lijken in de kathedraal

Een merkwaardigheid moeten wij nog vermelden. Op Vrijdag 24 Juli 1903 stuitte men bij het afbreken van het hoofdaltaar op een kunstig gemetseld booggewelf, dat bij nader onderzoek een grafkelder bleek af te dekken. Men zag na het openen van de kelder duidelijk twee doodskisten,, grotendeels vergaan, maar behalve deze twee geraamten vond men nog andere beenderen. Bovendien vond men drie stel hengsels van lijkkisten, hetgeen ook wijst op drie personen, die daar begraven waren. Ongetwijfeld werden in deze kelder de priesters begraven, die aan de kerk verbonden waren. De overlevering wil, dat een van hen Pater Joannes Stöppel is, de Franciskaan, die hier in 1818 stierf.

Pater Bernardus Gijlswijk, pastoor van Santa Anna van 11 Maart 1911 tot 22 Augustus 1921 en daarna Apostolisch Delegaat van Zuid Afrika tot zijn dood op 22 December 1944, hield er een heel ander theorie op na. Volgens hem zouden het kunnen zijn Pater Maubach, Lasso de la Vega en Arnoldus de Bruyn, drie Apostolische Prefekten van de Missie. Het zou dus de kelder voor de Apostolische Prefekten geweest zijn. Wat er van zij, we weten het niet zeker. De opgegraven doodsbeenderen werden gezamenlijk in een nieuwe kist gedaan en met de gewone kerkelijke plechtigheden begraven in het priestergraf op het kerkhof aan de Rode Weg.

De moderne tijd begon nu langzamerhand zijn intrede te doen. Op 31 Maart 1906 werden de oude petroleumlampen vervangen door een zestal naphtalinelampen, die zo goed hun best deden, dat een van hen 1907 een binnenbrandje veroorzaakte, dat echter spoedig geblust werd.

De laatste loodjes

Na de restauratie van **1902** bleven er toch nog enkele bezwaren, die men gaarne opgeruimd zag. Zo ergerde iedereen zich aan de geweldige dikke pilaren van de kerk, die velen het uitzicht op het altaar beletten. Een ander groot bezwaar was de slechte toestand van het dak. Op 11 Mei **1909** werd een lening gesloten van 10.000 gld. voor de vernieuwing van het dak. Dit bracht mee, dat de kerk tijdelijk onbruikbaar zou zijn voor de gewone diensten. Men liet toen het oog vallen op het grote gebouw in de Bredestraat van Otrobanda, naast de markthallen, alwaar voorlopig de H.H. Missen zouden gelezen worden. Na de plechtige uitvaartdienst van Mgr Ambrosius J.J. van Baars, die 25 Maart **1910** in Nederland overleden was, werd onmiddellijk de kerk ontruimd (6 April), de banken overgebracht naar de noodkerk, waar ook de Paters voorlopig hun intrek namen. In dat gebouw werd de nieuwe Bisschop Mgr Michael Gregorius Vuylsteke, bij zijn aankomst op Curaçao en Maandag 17 October **1910**, officieel ontvangen. Op de 26ste November van hetzelfde jaar kon Mgr echter de hernieuwde kathedraal inzegenen en weer in gebruik nemen. De dikke ronde pilaren waren nu vervangen door de slanke ijzeren, die nu nog het plafond dragen. Een geheel nieuwe ijzeren dakstoel was aangebracht, bisschopszetel en preekstoel kregen hun tegenwoordige plaats, rechts kwam het St. Jozef-altaar en links het Maria-altaar. In later jaren zijn nog veel verfraaiingen aangebracht, waarvan we noemen: het grote pijporgel in **1922**, een tegelvloer in **1927**, tussen **1936** en **1942** een marmeren Communiebank en preekstoel, een marmeren hoogaltaar en zijaltaren, mahoniehouten banken, vergroting van beide sacristieën, enz.

In **1951** werd het gehele Kerkgebouw duchtig onderhanden genomen ter voorbereiding op haar grote jubileum. Acht nieuwe electrische luchtkronen van handgesmeed ijzer werden opgehangen, alsmede drie grote luidklokken, die aan onze Moederkerk een waardige stem verzekeren.

Eind goed, al goed

Zo werd de Sint Annakerk, de Sint Annakerk die wij kennen: de kerk die met alle kenmerken van een eerbiedwekkende traditie de afwerking gekregen heeft, een Bisschopskerk waardig.

Voor onze historische vogelvlucht kozen wij beelden uit P. M. Latours: „Pro-kathedrale Kerk Sint Anna". Wie dus deze bewogen geschiedenis meer van nabij wil bekijken, vindt in dat boek het volledig en fraai mozaiek.

Santa Ana, het hart van ons volk

De kerk van de Heilige Anna is het hart van ons volk. Zo eenvoudig, zo vertrouwd, zo onmisbaar en bemind als een hart.

Als een hart zo eenvoudig.

Dit grijs en vormeloos gebouw, dat wegvalt tussen de felgekleurde huizen die zich in de rumoerige straat als met ellebogen naar voren werken om de aandacht van de mensen te trekken. Als een hart, zo verborgen in zijn eenvoud, staat daar dat grijze, vormeloze huis in de rij van zijn zelfbewuste broeders: het enige huis dat geen pretenties heeft, ofschoon het 't enige is dat pretenties hebben mocht, omdat het 't enige huis is, niet van mensen maar van God.

Daar staat het midden in het gedaver van een luidruchtige wereld: stil en schuchter. Daar staat het en aan zijn voet jagen de mensen voorbij, zo bezeten van de dingen die de wereld belangrijk heet, dat ze zijn aanwezigheid totaal vergeten. Daar staat het midden in de branding der begeerlijkheden: in de golven van geldzucht en lusten en loeiende hoovaardij, die kapot slaan op zijn pui

Daar staat de Kerk van de Heilige Anna, eenvoudig en verborgen als een hart. Want het hart van ons volk is zij.

En als een hart door ons volk gezocht.

Wanneer het verzadigd is van de verblindende schittering der uiterlijkheid en verdoofd door de wilde geluiden der wereld. Wanneer het moe is van ijdele jachten of walgt van het voedsel, dat het vond op straat. Wanneer het kracht behoeft, die geen buitenkant biedt of troost om wonden te helen: dan zoekt het zijn hart. Dan herinnert het zich dat grijze, vormeloze, dat lang vergeten gebouw en treedt binnen door de achterdeur in die ruimte, waarin het licht der wereld geen onbelemmerde toegang heeft, waarin de geluiden van buiten vervagen tot vormeloos gedruis.

Dan zet de mens zich neer in zijn hart, bij het hart van zijn hart, dat God zelf is. En het hart ontvangt hem zonder verwijt om wat verleden is; om zijn van het hart vervreemde leven dat hij leidde. Dan doet het hart aan hem wat alleen een hart kan doen: het geeft bezinning na illusies; het geeft berouw na verdoling; het geeft hoop op een nieuw begin; het giet balsem in bloedende wonden.

Dit alles doet het, zoals alleen een hart dat doet: stil, eenvoudig en verborgen. Want het hart van ons volk is de Kerk van de Heilige Anna.

Als een hart zo vertrouwd.

Wie kan Curaçao denken zonder dat grijs en vormeloos gebouw?

Veel heeft ons eiland in de jaren, die het zich herinnert, zien vallen en verrijzen. Vertrouwde vormen verdwenen, nieuwe vormen verschenen. Huizen, die zich opdringerig en hooghartig presenteerden aan het oog. Die met hun postuur pleitten voor hun belangrijkheid en wier gevels dure eden schenen te zweren, dat ze in staat waren de eeuwen te trotseren.

Maar we zagen ze slachtoffers worden van de tand des tijds. We zagen de tekenen van verval als ironie van het noodlot groeien op hun aanmatigend gelaat, totdat ze een potsierlijke parodie van zich zelf werden: gevels, die in hun zelfbedrog volharddden onder de toenemende tekenen van hun nederlaag; wier pretentie bespottelijk werd onder vermenigvuldigende bewijzen, dat hun trots gebaar een lege geste was, waar ze nu tot aan hun dood in verstard moesten blijven.

En de dood liet niet lang op zich wachten. Ze verdwenen van het toneel en uit de herinnering der mensen. Ze verdwenen om plaats te maken voor andere huizen, even trots en even zelfverzekerd. Gevels, die niets geleerd hadden van de schande hunner voorgangers en die de mensen — even hardleers als zij — opnieuw misleidden tot ontzag voor een belangrijkheid en onvergankelijkheid, die zij niet bezaten.

Veel heeft ons eiland in de jaren, die het zich herinnert, zien vallen en verrijzen. Meer dan het zich op het ogenblik wel herinneren kan. Maar wat betekenen die indrukwekkende huizen ook eigenlijk voor Curaçao? Kan het eiland niet gedacht worden zonder hen? Ze waren immers nooit meer dan het kleed van ons volk, opvallend in zijn nieuwheid, aamr zo snel afgedragen. Het slijt en scheurt, vervalt tot lompen en gaat naar de vuilnisbelt om door een ander vervangen te worden. Wie zal dan zeggen, dat men dit volk niet kan denken zonder zijn kleed?

Maar wel kan men vragen: Wie kan Curaçao denken zonder dit grijze, vormeloze huis? Zonder de Kerk van de Heilige Anna? Wie dat kan, kan dat slechts omdat hij Curaçao niet kent. Want wie Curaçao kent, kent ook zijn hart: dat Godshuis, dat het meest eenvoudige en verbogene is van alle huizen en dat vertrouwd is als het hart.

Wat is er eerder dan het hart? Wat duurt er langer dan het hart? Al het andere, het meer uitwendige, komt later en valt eerder af. Maar het hart was daar voor de herinnering ontwaakte en zal daar zijn, nadat de herinnering reeds ingeslapen is in de verzwarende sluimer van de dood.

Oud en vertrouwd als het hart.

Die diepste wortel van onszelf, die opperste noodzaak voor ons bestaan. Inniger zijn we er mee verbonden dan met al het andere; meer dan van al het andere hangen we er van af. En niettemin: zo zelden wijden we onze gedachten er aan en nog minder ons gesprek: aan dat oude vertrouwde hart.

We spreken immers gewoonlijk over meer oppervlakkige zaken, over de dingen, die dieper indruk maken en groter opzien baren. Maar, nietwaar, wat zijn die in vergelijking met dat oude hart, waarvan wij zwijgen? Zijn ze niet de karavaan der vergankelijkheid, de karavaan der dingen, die gisteren kwamen en morgen gaan? Zijn ze niet het kleed en — aanwezig of verdwenen — blijven wij dezelfde mensen en richten onze aandacht op wat volgt?

Maar dat oude hart, zo vertrouwd dat niemand er aan denkt en niemand er van spreekt: ook vergeten en verzwegen blijft het de wortel van ons wezen en de kern van ons bestaan.

Volk van Curaçao, zo ge een hart hebt, zoek het. En zo ge het gevonden hebt, zeg of het niet is dat grijs en vormeloos gebouw, verborgen achter de fanfare der uiterlijkheden.

Zeg of uw oude, vertrouwde hart niet is de Kerk van de Heilige Anna?

Als een hart zo onmisbaar.

Wat kan een mens al niet missen? Zeker is, dat hij zelf niet weet wat hij missen kan, omdat hij gemeenlijk het best kan missen, wat hij het meest onmisbaar acht.

Hij werkt zich dood voor dingen, die hij meent niet te kunnen missen. Hij bedrijft de waanzinnigste ongerechtigheden. Hij maakt revolutie, hij voert oorlogen: alles om dingen, die hij meent niet te kunnen missen. En hij is diep ongelukkig om de dingen, die hij meent niet te kunnen missen...... zelfs al heeft hij ze.

Dit is wel de proef op de som van zijn zelfbedrog. Daarom werkt hij zich dood, ofschoon hij dan alles missen kan. Daarom maakt hij revolutie en voert oorlogen, ofschoon zij hem het meest van alles dingen geven, die hij het beste missen kan.

Maar wat is zo onmisbaar als het hart? Waar nog nooit oorlogen om gevoerd of revoluties om gemaakt zijn? Waar de mens ternauwernood over denkt en nog minder over spreekt? Geld en genoegen zijn immers de bekommernissen, die de dagen van de mensen vullen. Eten en drinken zijn het voedsel, niet slechts van hun lichaam, maar ook van hun gesprek. Doch wat zijn geld en genoegen in vergelijking met het hart? En zelfs het brood, die brandstof voor de vlam des levens, kan het zich in onmisbaarheid wel meten met het hart?

Het hart is het begin en het eind van 's mensen tochten. Ver kunnen zij wegzwerven in de vreemde landen der overtolligheid. Alles kunnen zij verbrassen aan het bedrog dat zij onmisbaar achten. Maar in het eind keren zij terug tot het hart. Voor rust waar ijdel jachten hen vermoeide; voor inkeer waar zij te verward verdwaalden; voor bezinning, waar zij te wreed ontgoocheld en voor troost waar zij te meedogenloos geslagen werden.

Waar de mens naar terugkeert van zijn zwerftochten in het land der illusies, daar is het onmisbare hart. Daar is de werkelijkheid, die geneest van alle bedrog.

En keert ons volk niet altijd weer naar dat grijze, vormeloze huis? Is dat niet het eind van zijn tochten door het land der dromen, wanneer het tot ontgoocheling ontwaakt? Wat moest ons volk beginnen met enkel bedrog en zonder toevlucht tot deze werkelijkheid? Wat moest het beginnen met enkel doornen om te wonden, maar zonder balsem om te genezen? Wat moest het beginnen zonder hart?

Zou ons volk ons volk nog wel zijn?

Zonder zijn Kerk van de Heilige Anna, die zo onmisbaar is als het hart?

Als een hart zo bemind.

Die liefde voor het hart is een wonderlijk ding: zo eenvoudig en grijs is ze als het hart zelf. Ze is niet hartstochtelijk en luid, ze is bezonnen en stil. Ze is niet breed maar diep, niet veeleisend maar bescheiden. Ze legt zich niet op maar wacht geduldig. Ze is geen laaiend vuur, maar gloeiende as.

Die liefde voor het hart.

Ze laat het leven zijn vrije loop. Alles mag de aandacht roven. Alles mag de wil in vlam zetten en de hartstochten. Maar het hart, diep onder alle vluchtige emoties, beidt zijn tijd. Het heeft de liefde van het diepste in ons wezen, en die liefde heeft het onvervreemdbaar, die liefde is voor het hart alleen. Het is de liefde, die het laatste aan de beurt komt, bedolven als ze ligt onder duizend genegenheden, die luider krijten dan zij. Het is de liefde, die door niets of niemand anders wordt geëist, stil en bescheiden als ze is.

Die liefde voor het hart.

Maar de dag komt — vroeg of laat — dat haar zachte stem door ons gehoord wordt en op dat ogenblik weten wij, dat dit de stem is van het beste in ons. De liefde tot wat blijft temidden van de vele wisselvalligheden, die komen en gaan. De liefde tot het meest eenvoudige en verborgene onder de bonte bekoorlijkheden aan de oppervlakte, maar dan ook de liefde voor het meest vertrouwde en noodzakelijke.

Wie kan de liefde van ons volk voor zijn Kerk van de Heilige Anna beschrijven gelijk ze is? Slechts hij die de liefde voor het hart in woorden vangen kan. En dat is een kunst, die wel te groot is voor het menselijk vermogen: de stilte te verklanken en het diepste open te leggen op de oppervlakte van het papier.

Wij kunnen slechts spreken van de mens, die na elke vergeefse zwerftocht door het helle licht der zelfmisleiding terugkeert tot het schemerduister van dit grijs en vormeloos gebouw. Die binnentreedt door de achterdeur en daar neerzit onder het laag plafond, van God en zijn lieve heiligen omringd.

Hij zit daar stil en staart. Zelfs zijn lippen bewegen niet. Slechts zijn hart voelt zich één met het hart en in die vereniging wordt het wonder der vernieuwing geboren. En in die vereniging ervaart de mens het onuitsprekelijke, herinnert zich het lang vergetene, erkent het hardnekkig geloochende: de liefde voor de Kerk **van de Heilige Anna**, die is als de liefde voor het hart, want het hart **van ons volk is zij.**

De Kerk van de Heilige Anna bestaat tweehonderd jaar.

Ter grotere luister van het tweede eeuwfeest der Sint Annakerk heeft een weldoenster, die onbekend wenste te blijven, aan de Pro-Kathedraal een nieuw Sint Annabeeld ten geschenke gegeven, dat in hout werd gehakt door de Rotterdamse kunstenaar Gerard I. C. A. Héman. Het lag in de bedoeling, dat het beeld tijdens het feest op zijn voetstuk in de kerk zou geprijkt hebben. Nu dit, helaas, niet het geval kan zijn, publiceren wij hier een foto van het beeld, dat inmiddels reeds verscheept is.

"In Haar lag het heden besloten"

Het is niet zonder diepe betekenis, dat de dageraad van deze nieuwe tijd, die voor onze gemeenschap is aangebroken, samenvalt met de viering van een feest, waarmee veel wat schoon en waardevol is — ook in het verleden — wordt gehuldigd.

Deze nieuwe tijd, die in staatkundig en economisch opzicht ons veel heeft gebracht in de vorm van politieke zelfstandigheid en financiële onafhankelijkheid, is niet plotseling uit de lucht komen vallen. Er is geen heden ook niet het stralende heden dat wij thans beleven, dat niet in het verleden verborgen ligt.

En dit verleden is materieel wellicht onbeduidend, maar geestelijk zonder twijfel van zeer grote waarde geweest. Want hierin volbracht zich de onvermoeide strijd voor de ontwikkeling, de verheffing en de vooruitgang van ons volk in zijn geheel. Deze strijd voltrok zich voornamelijk op het slagveld des geestes. Meer dan de lichamen moesten de geesten ontwikkeld worden tot die zelfgenoegzaamheid, welke ons volk in staat zou stellen op eigen benen te staan.

Deze strijd heeft eeuwen geduurd, in de moeilijkste omstandigheden en met middelen zo gebrekkig, dat succes alleen kon worden geboekt door de toewijding en volharding, waarmede hij gevoerd werd.

Als in deze strijd des geestes de Katholieke Kerk een actief en lofwaardig aandeel heeft genomen, dan mag de Kerk van de H. Anna wel de vaste burcht genoemd worden, het bastion, van waaruit de emancipatoren van de grootste meerderheid van dit volk hun geestelijke activiteit ontplooit en zoveel kostbare overwinningen behaald hebben.

Deze Kerk, dit gedenkteken van zoveel in het verleden dat het schone heden baarde, bestaat thans tweehonderd jaar. Zij viert dit feest nog steeds strijdende voor datgene wat gedurende twee eeuwen haar bestaansreden is geweest.

Het is dan ook een vreugdige en eervolle plicht onze bewonderende dank te betuigen voor al het goede door haar in de lange jaren van haar bestaan tot stand gebracht.

Onze gelukwensen zijn er des te geestdriftiger om, en des te vuriger de uitdrukking van onze hoop, dat dit jubilé nog door veel eeuwfeesten gevolgd mag worden tot heil van het geestesleven van deze gemeenschap.

Zullen wij het hart gelukwensen, omdat het oud is? Zullen wij het hart befeesten, omdat het nu twee eeuwen deed wat de taak des harten is?

Zeker zullen wij feest vieren, wij, die als bannelingen moeten leven in de buitenkant.

Maar wie het feest van het hart wil vieren, zoals het hart betaamt, moet de eenzaamheid zoeken in dit grijs en vormeloos gebouw en het zijn taak des harten aan zich laten doen: stil en verborgen en zonder maat van jaren.

Geen hulde aan de Kerk zonder hulde aan het volk

"Lou-koster," een oud en trouw symbool

Een hulde aan onze tweehonderdjarige Sint Annakerk zou wel onvolledig zijn, wanneer daarbij niet enkele woorden gewijd werden aan een markant parochiaan die, meer dan dat, zovele jaren koster van deze kerk geweest is, dat zijn figuur nog steeds met die van de kathedraal vergroeid is: Lorenzo Justiniano Pinedo in de volksmond beter bekend onder de naam „Lou-koster".

Het vorig jaar heeft de oude Lou zijn veertig-jarig kostersjubileum gevierd en ofschoon hij thans rustende is, kan de kathedraal nog steeds moeilijk gedacht worden, noch kan haar beeld volledig getekend worden, zonder de figuur van deze oude trouwe man, die Curaçao zo lang en zo doorlopend in en om de kathedraal aan zijn zorgende bezigheden gezien heeft, dat hij er in het bewustzijn van de mensen ten enemale mee vergroeid is.

Zoals de kathedraal, om de sfeer die dit oud gebouw aankleeft in de loop der jaren de volmaakte uitdrukking geworden is van hetgeen er schoon en goed is in het sympathieke Curaçaose volkskarakter; zo was ook Lou-koster een treffende belichaming van dezelfde goede en aantrekkelijke eigenschappen. Wellicht was dit de diepe reden — meer dan het feit, dat hij zich altijd in of om de kathedraal bewoog — waarom hij in ons aller herinnering zo hecht met de kathedraal verbonden is: zijn kerk en hij, ze waren één. Eén, niet slechts van lichaam maar ook van ziel.

En waar de kathedraal, juist omdat ze de zuivere spiegel is van het hart van ons volk, zozeer de diepe liefde en warme toegenegenheid der mensen heeft, daar was het met de koster van de kathedraal al niet anders gesteld. Hij was één van die mensen, die je tegenkomt, die je ziet. En niet, zoals bij de talloze anderen, blijft hij onverschillig voor je. Er smelt iets in je, er rijst een glimlach naar je gezicht en woorden naar je lippen: je spreekt.

En uit de simpele conversatie, die zich ontspint, voel je: hier is een man met levenswijsheid. En wijsheid die hem rijpte, die hem maakte tot de goede, de trouwe, zorgzame zachte man die hij is. En lang nadat je verder gegaan bent blijft de herinnering als een glimlach wijlen in een hoekje van je hart.

Met hun parochiekerk vieren de parochianen van Santa Ana feest. Met de huldiging aan hun kerk geboden dienen ook zij gehuldigd te worden.

En hoe kunnen wij dit beter doen, dan één hunner te kiezen als de verpersoonlijking van al wat goed en aantrekkelijk in hen is, en onze hulde op dit tweede eeuwgetij neer te leggen, aan de voeten van onze oude, trouwe Lou-koster?

Het leven van Anna en Joachim

Het is de laatste dag van het Loofhuttenfeest, omstreeks drie uur in de namiddag, wanneer Anna, Joachim's vrouw, zich in haar bruidskleed tooit en afdaalt naar haar tuin. Blij wenste zij te zijn op dit dankfeest voor de oogst en Jehova's wondervolle leiding van haar volk door de woestijn, maar de droefenis overstelpt haar hart, meer dan ooit. Want in de tempel heeft de hogepriester haar man geweigerd, het eerst zijn rijke offergave naar het altaar te brengen, als kennelijk door Jehova gevloekt, omdat hij na twintig jaar nog geen nakomelingschap in Israël heeft voortgebracht. Waarop Joachim zich beschaamd in de eenzaamheid heeft teruggetrokken in vasten en gebed, tot de hemel zich over hem ontfermen zal.

Kinderloos niet alleen, maar nu ook van haar echtgenoot verlaten, zet Anna zich wenend onder een laurierboom en bidt: „God, mijn Vader, zegen mij en verhoor mijn gebed, zoals Gij Sara hebt gezegend en haar een zoon geschonken hebt, Isaäk."

Jonge vogeltjes kwetteren in het lover van de boom waaronder zij gezeten is, zó dartel, dat zij moet opzien en tussen de takken een mussennest ontwaart. Maar inplaats dat het haar vertroost, vermeerdert het haar smart. „Wee mij, snikt zij uit, aan wie ben ik gelijk geworden? Niet aan de vogelen des hemels, want zij zijn vruchtbaar voor U, o Heer".

Alom waar zij rondschouwt, is leven dat zich voortplant: bloemen en insecten, bomen waarvan de gouden vruchten te rijp hangen in het groen, vissen die opspringen in het klare, kabbelende water. „Aan wie ben ik gelijk geworden?" verzucht Anna aldoor in smekend verdriet, een eindeloos murmelen dat dringe van Gods troon. Tot eensklaps haar ogen krimpen in een blindend licht en hel als sneeuwgeflonker een engel voor haar staat, die haar toespreekt: „Anna, Anna, verhoord heeft God uw gebed: gij zult ontvangen en een kind baren dat over heel de wereld geprezen zal zijn". Een ogenblik van verbijstering, dan slaat een golf van vreugde door haar bloed, waarop zij slechts één woord weet: „Zo waar de Heer mijn God leeft, als ik een knd krijg, hetzij een jongen of een meisje, wil ik het de Heer tot een offergave afstaan en het zal Hem dienen al de dagen zijns levens". Even later snellen twee boodschappers

"Zij is de wortel van het geestelijk leven"

Als de uitverkorene in de lange rij der herders van ae Sint Annakerk, die het tweehonderdjarig bestaan ervan mag vieren, acht ik mij gelukkig met enige woorden uiting te geven aan de gevoelens, die op dit jubilé leven in mijn hart.

Steeds heb ik het als een roeping beschouwd, die zowel een grote eer als een zware verantwoordelijkheid met zich meebracht, de pastoor te zijn van deze oudste en door haar traditie meest eerbiedwaardige kerk van dit Vicariaat.

Ik heb gevoeld, dat, dit ambt aanvaardend, ik niet slechts de zorg op mij nam voor een beperkt aantal zielen, maar dat mij in deze parochie als het ware de kern van geheel het godsdienstig leven van deze eilanden werd toevertrouwd: de bodem, waarin de wortels steken van de wijnstok van Christus, die in de loop der eeuwen zo vruchtbaar tot de eer van God is uitgegroeid.

Het is immers een feit, dat door een diepe en moeilijk nawijsbare samenhang het peil van het godsdienstig leven in deze gemeenschap op bijzondere wijze beinvloed en bepaald wordt door de bloei, waarin dit leven zich in deze oudste der parochies mag verheugen.

Daarom heeft deze hoge taak mij steeds met eerbied en vreze vervuld, dit te meer omdat in gedachten steeds de herinnering levendig bleef aan de grote mannen, die mij in het bestuur van deze kerk voorgingen en die zulk een hoge standaard van plichtsbetrachting en ijver hadden gekweekt.

Was dus de uitverkiezing, tot zulk een gewichtig ambt te worden waardig gekeurd, reeds groot, bijzonder prijs ik mij gelukkig aan het hoofd van deze „moederkerk" te mogen staan nu Zij het tweede eeuwfeest van haar leven viert.

Ik wens de Antillen, Curaçao en mijn parochie uit de grond van mijn hart geluk met het heugelijke jubilé van dit kostbaar bezit en bid God, dat zij de geestelijke vruchten mogen plukken van wat dit eeuwfeest in diepste wezen is:

„Een mijlpaal in de groei van onze gemeenschap naar God".

de lusthof binnen en berichten: „Zie, Joachim, uw man, keert terug met zijn kudde. Want een engel des heren daalde tot hem af en sprak: „De Heer heeft uw smeekbede verhoord; breek uw tent op en verlaat de woestijn, daar Anna, uw vrouw, zal ontvangen." En terwijl Joachim reeds de kudde voor zich uitdrijft en zijn herders beveelt; zoekt hij tien vlekkeloze lammeren uit om aan de Heer mijn God te offeren, en twaalf vette kalveren, die voor de priesters en ouderlingen bestemd zijn, en honderd bokken voor heel het volk, spoedt Anna zich vreugdevol op weg en wacht haar man bij de gouden poort. Tegen de avond ziet zij de blanke wolk der dieren aandrijven, de herders pijpen een vrolijk lied en lachen haar in het voorbijgaan vriendelijk toe. Achter de kudde komt Joachim. Met ogen vol blijdschap treedt Anna hem tegemoet, legt haar arm om zijn brede schouders, terwijl zij hem als een jonge bruid opgetogen toefluistert: „Nu weet ik, dat de Heer mij rijkelijk gezegend heeft, want zie de weduwe is geen weduwe meer en de kinderloze zal een kind ontvangen." En wanneer 's avonds bij fakkeldans en muziek in de tempelhof het Loofhuttenfeest besloten wordt, rust Joachim weer voor het eerst in zijn huis. 's Anderdaags, zijn offergaven naar de tempel brengend, ontvangt Joachim door de diadeem van de hogepriester een tweede teken, en de belofte van de engel ging in vervulling.

Toen nu Anna's dagen vol waren, bracht zij een meisje ter wereld dat zij Maria noemde. Het kind wies snel op en naam toe in kracht. Zes maanden telde het, toen de moeder het op de grond zette om te zien of het kon staan.

Met vaste voet deed Maria zeven stappen en keerde naar haar moeder terug. Waarop Anna het omhoog hief en sprak: „Zo waar de Heer mijn God leeft, je zult niet meer op deze aarde wandelen vooraleer ik je gebracht heb in de tempel des Heren". En zij zonderde het een plaats af in het slaapvertrek, opdat niets het kind verontreinigen zou. Dan riep zij de maagden der Hebreeën tot zich om de kleine te vermaken.

Op Maria's eerste verjaardag richtte Joachim een groot gastmaal aan, waarbij hij de priesters, schriftgeleerden en ouderlingen uitnodigde, alsmede velen uit het volk van Israël. Toen allen waren aangezeten, reikte de vader zijn dochter aan de hogepriester, die haar zegende met de woorden: „Gij God in den Hoge, zie neer op dit kind en zegen het met de rijkste zegen die geen einde neemt." En al de aanwezigen antwoordden: „Alles geschiede." Uit de handen van de Hogepriester nam Anna haar kind in ontvangst, en na het in haar slaapvertrek te hebben gevoegd, hief zij in vervoering deze lofzang aan:

„Zingen wil ik de Heer mijn God een lied.
Want hij heeft mij bezocht en van mijn genomen de smaad mijner vijanden.
En geschonken heeft mij de Heer een „vrucht der gerechtigheid", enig en veeltallig tegelijk.
Wie verkondigt aan de zonen van Ruben dat Anna zoogt?
Hoort en verneemt, gij twaalf stammen: Anna zoogt."

En zij legde het knd ter ruste in het slaapvertrek en diende de gasten.

Toen Maria drie jaar geworden was, sprak de vergrijsde vader: „Roep de onbevlekte dochter der Hebreeën, dat ieder van haar een fakkel neme en deze aansteke". Want de dag was aangebroken waarop Joachim zijn dochter aan Jehova wilde toewijden, en opdat bij het afscheid van haar ouderhuis zij niet zou omzien, moest het licht der fakkels de aandacht van de kleine geboeid houden. De stoet trok op naar de tempel, waar de priester het meisje in zijn armen nam, het kuste en zegenend sprak:

„De Heer heeft Uw naam groot gemaakt onder alle geslachten der aarde, want in U zal Hij op het einde der dagen zijn Verlossing aan de zonen van Israël openbaren". Dan zette hij het kind op de treden van het altaar, en terwijl Gods genade over haar neer kwam, danste Maria het heiligdom binnen, en heel Israël kreeg haar lief. De ouders echter gingen vol verwondering heen en loofden de Almachtige, omdat hun kind niet éénmaal had omgezien.

Aldus in grote lijnen het bekoorlijke verhaal van de H. Anna en Joachim, zoals wij dit vermeld vinden in het z.n. proto-evangelie van Jacobus, een der apocriefe geschriften daterend van ongeveer 150 na Christus. In de canonieke of als echt erkende Bijbelboeken vinden wij niets van Maria's ouders vermeld, zelfs niet eens hun namen, ofschoon ons dit niet verwonderen moet, daar de geslachtslijst van de vrouwen bij de Joden niet vermeld werd.

Maar welke waarde moeten wij nu toekennen aan dat proto-evangelie dat slechts vroom bedrog op de naam van Jacobus, „broeder des Heren", zette, om het aldus eerder ingang te doen vinden? Heeft ook paus Innocentius I in 417 uitdrukkelijk de apocriefen verworpen, daar zij onder de dekmantel van apostoliciteit vaak dwalingen verspreidden, toch dient men onderscheid te maken. Want sommige hunner reiken tot de oudste tijd van het Christendom en bevatte niets wat met het geloof in strijd is. Hiertoe behoort ook het bovengenoemde geschrift dat de leemte wil aanvullen in de evangeliën omtrent de jeugd en de ouders van Maria, waarover de eerste Christenen zo gaarne iets meer wilden weten. In hoeverre hier mondelinge overleveringen zijn vastgelegd of uit eigen fantasie is geput, valt moeilijk uit te maken: een feit is, dat het proto-evangelie weldra een gezag kreeg als de kanonieke boeken, en critische schrijvers als Clemens van Alexandrië, Origenes en Epiphanius hiermee rekening houden.

Zelfs werd het publiek in de kerk voorgelezen. Geen wonder dan ook, dat wij de details er van al spoedig door de gewijde redenaars in hun Mariapreken zien benut, waarmee zowel de liturgie als de iconographie gelijke tred houden. Vinden wij de vroegste sporen der St Anna-verering in de Oosterse kerk, dat ook het Westen Christus' grootmoeder vierde, blijkt niet alleen uit de oudste afbeelding die wij van haar kennen in de St. Maria Antiqua te Rome, maar ook uit de cultus die haar zeker reeds in de achtste eeuw te Rome te beurt viel en spoedig algemeen ingang vond. Terecht kon derhalve Paus Gregorius XIII in zijn bul van 1584, waarbij hij het feest van de H. Anna canoniek proclameerde, spreken van „een devotie, waarvan de oorsprong teruggaat op de eerste tijden der Kerk en welke bevestigd wordt door treffende bewijsstukken die over heel de wereld verspreid zijn". Terwijl de eerste protestantse geschiedschrijvers de z.g. Maagdenburgse Centuriatoren de namen van Anna en Joachim van de heiligenkalender wilden schrappen, handhaafde de Kerk de traditionele namen, niet zozeer om hun historische als wel om hun zinvolle betekenis. Anna toch wil zoveel zeggen als „genade", Joachim „bereiding des Heren".

En inderdaad: evenzeer als de ouders van Maria, een allerhoogste uitverkiezing ten deel viel toen zij op hun vertrouwvol gebed „de gezegende onder de vrouwen" mochten voortbrengen, evenzeer verdienen zij om de vroomheid en offervaardigheid waarmee zij hun kind geheel en al aan God toewijden, een plaats onder de patriarchen die de komst van Christus in deze wereld hebben voorbereid. Treffend is aan de nauwe verbondenheid van Moeder en Kind uitdrukking gegeven niet alleen in de iconographie, bijzonder in de Jezus-Maria-Annatrits, maar ook in het samenvoegen van de namen Anne-Marie of Marianne.

[...]gsfilm, welke niets mist van [s]panning en het ruwe leven, [...] echter een verademende [...] humor verwerkt, zodat de-[...]m van het doorsnee genre [...]gsfilm afwijkt.

THE UNKNOWN MAN

[M]en zou hier denken te maken [t]ebben met een goedkoop [...]erie gevalletje, waarbij een [...]kende man de hoofdrol [...]t om het geval nog wat in-[...]kkelder te maken.

[„T]he unknown man", die dit [wee]k-end in **WEST-END** draait [is] echter een van geheel an-[...]aard, daar betreft het meer [...] psychologisch gegeven van [een] advocaat, die denkt de recht-[va]digheid te dienen door een [...]loos schijnende zaak, waarin [een] jongeman, verdacht van [...]moord, is gewikkeld, te be-[...]delen en te winnen.

[N]a dit gewonnen pleidooi ko-[...] er andere dingen aan het [...] die een geheel ander en [...]il licht werpen op de moord. [...]dan begint in de advocaat [(Wa]lter Pidgeon) de zielestrijd, [...]leidt tot een dramatische op-[...]ng, die, de eerlijkheid ge-[...]t dit ons te schrijven, toch [...] geheel bevredigt.

[D]e sfeer, waarin dit stuk zich [...]elt, o.a. de beklemming in [de] rechtzaal, zijn zo zuiver en [...]end weergegeven, dat dit [...]r een van de sterkste delen [...]t deze boeiende speelfilm.

[AR]UBA

HOPI PABIEN

[O]p Dinsdag 10 Juni zal er ten [...]e van onze vrienden W. [We]sterink feest zijn. Er zullen [...]n komen om de heer en me-[...]w Westerink de hand te ko-[...] drukken, want op die dag [...]denkt dit sympathiek echt-paar het heugelijk feit dat zij 25 jaren lang in de echt zijn verbonden.

De werkelijke dag is feitelijk 15 Juni a.s. maar i.v.m. het aanstaand en zeker zeer welverdiend verlof van de heer Westerink is die feestdag wat vervroegd.

Hoe dan ook, het zal de heer Westerink, die in het sociale- en verenigingsleven op Aruba een zo'n actief aandeel heeft en kan terugblikken op een verdienstelijk en voor de gemeenschap zo hoogst nuttige arbeid, zeker op die dag niet aan belangstelling ontbreken. Vooral in sportkringen zal het „masha hopi pabien" niet van de lucht zijn. En wij voegen reeds bij voorbaat onze gelukwensen bij die welke Dinsdag zo overvloediglijk zullen binnenstromen.

NIEUWSKRUIMELS

— De 52-jarige Adele Galli, die deel had genomen aan een voetbaluitslagenloterij, hoorde thuis via de radio, dat zij alle uitslagen juist had vermeld. Zij stierf ter plaatse van emotie. Het bleek echter, dat 120.000 andere Italianen juist hadden aangegeven, welke clubs zouden winnen, zodat elke winnaar slechts 1200 lire kreeg uitgekeerd.

— Bij Moese Lake heeft een Amerikaanse bommenwerper met acht straalmotoren, de B-52, een proefvlucht gemaakt. Het vliegtuig is gefabriceerd door de Boeing-fabrieken. De resultaten worden bevredigend genoemd.

— Volgens het te Karatsji verschijnende blad „Dawn" heeft een 30-jarige weduwnaar, Hakim Mohammed Ahmed, in het waandenkbeeld, dat hij het offer van Abraham moest herhalen, zijn negenjarige zoon, toen deze op de vraag van de vader, of hij naar de hemel wilde gaan, bevestigend had geantwoord, met vier slagen van een slagersmes het hoofd afgehakt. Toen tot zijn verbazing bleek, dat er geen ram voor zijn zoon als plaatsvervangend offer kwam opdagen, trachtte hij vergeefs zelfmoord te plegen en gaf zich daarna bij de politie aan.

— Toen premier Winston Churchill dezer dagen, na afwezigheid wegens ziekte, weer in het parlement verscheen, bleek, dat hij een gehoorapparaat droeg. De 77-jarige premier heeft de laatste tijd moeite gehad met het verstaan van in het Lagerhuis gemaakte opmerkingen.

Gelezen in de "Amigoe" van 1910:

KERKELIJKE BERICHTEN

Zaterdag 26 Nov. a. s. zal de Cathedraal opnieuw worden ingewijd.

Van af Zondag 27 November a. s. zullen de kerkelijke diensten weder geregeld in de St. Anna-kerk plaats hebben

Het restauratiewerk zal dus spoedig geëindigd wezen en een ieder kan zich gaan overtuigen van de uitstekende verbateringen door deze herstelling in de St. Annakerk aangebracht. Het is als een geheel nieuwe kerk geworden. Alles lijkt zoo geheel anders, nu die dikke steenen kolommen van vroeger nergens meer het vrije uitzicht op altaar, troon en preekstoel belemmeren, nu het onoogelijke lage kistengewelf, zwaar rustend op dikke balken, is vervangen door een mooi, op zij schulpend, middenin omhoog rondend, booggewelf, krachtig hoog gehouden door stevige en toch slanke pilaren. Er is licht, lucht en ruimte gekomen overal. Een flink. breed kruispad, snijdt het geheele gebouw in 't midden, in lengte en breedte, en verdeelt het in vier groote vakken. Door verplaatsing en verandering van troon en preekstoel is er ook in het Priesterkoor meer plaats vrijgekomen voor de Pontificale plechtigheden.

De indruk van 't geheel is verheffend, men gevoelt zich in een Kerk.

Het groot liggend kruis door de hoofdpaden gevormd. de lijnen van bogen en muren, wijzen allen u den weg naar het Priesterkoor, naar het Altaar, het glorierijk middenpunt van den geheelen bouw.

Het is een knap stuk restauratiewerk.

Gelezen in de „Amigoe" van 26 Nov. 1910:
KERKWIJDING.

De Apostolisch Vicaris heeft hedenmorgen persoonlijk de gerestaureerde Kathedraal ingezegend, waarna Z. D. H. een toesprak hield tot het volk en de H. Mis semi-pontificaliter opdroeg.

Onder deze gelezen H. Mis droeg ook de Zeereerw. Pater St. v. d. PAVERT, aan het altaar van den H. Jozef een H, Mis van dankbaarheid op.

Heilige Anna

Geliefde Grootmoeder der Bretonners

Het volk van Bretagne in Frankrijk gaat even gemoedelijk om met de dingen van de hemel als van de aarde en ze nemen hun hele gezin mee naar het grootste religieuze feest van Bretagne „le grand pardon de Saint Anne", „de grote vergiffenis van de Heilige Anna", dat telken jare op 26 Juli in St. Anna d'Auray, haar bedevaartsplaats aan de Bretonse Zuidkust, op bijna middeleeuwse wijze wordt gevierd.

Schone vroomheid

Mooi is het plaatje St Anne d'Auray niet, evenmin als zijn stugge, schrale met de stekels, van de paradijsvloek bedekte omgeving.

Maar wie van de H. Anna houdt, gaat ook van dit kleine, dorpse bedevaartplaatsje houden, zoals welke omgeving ook, dierbaar is, als men bij een dierbare verblijft. Het is goed zich enige dagen lang te stichten aan de trouw, de verering, het innige bidden van de pelgrims, die hier dag in, dag uit komen, alleen, in groepen, als gezinnen met kinderen, oudere echtparen, gezelschappen, nonnen, priesters. Vanaf het moment 's ochtends vroeg, dat de eerste H. Mis aan het altaar van Sainte Anne wordt gelezen tot acht uur 's avonds als de vermoeide koster met een routinegebaar alle kromgebrande kaarsen in de kaarsenhouders dooft ten teken, dat de kerk wordt gesloten, zitten of knielen er biddenden, die hun dank en hun verering zijn komen brengen of die de lasten van hun leven neerleggen aan de voeten van Haar, die al het menselijke verdriet en verlangen begrijpt.

Niet slechts in de Antillen wordt de H. Anna vereerd. Deze goede be zorgde Moeder van de H. Maagd wekt als vanzelf de vererende liefde, speciaal van hen, die goed en zorgzaam van harte zijn.

Daarom wordt de H. Anna zo vurig vereerd in Bretagne, waar het vissersvolk van Frankrijk woont in de afzondering van zijn schiereiland, waardoor het zijn goed en zorgzaam hart, onaangetast door de geest der moderne wereld, zo ongerept heeft kunnen bewaren.

Wondere annalen

In de annalen van S. Anne d' Auray zijn vele, ook zeer wonderbaarlijke gebedsverhoringen opgetekend. En onder een oude gravure uit de 17e eeuw kan men getallen lezen van wonderen, die tussen 1625 en 1655, dus de eerste dertig jaar na opgraving van het oude beeld, gebeurd zijn. O.a. worden daar vermeld: dertig doden ten leven gewekt, zeven en twintig blinden, vijf en twintig doven, vijftig lammen genezen, veertig schipbreukelingen en gevangenen gered, achttien onvruchtbaren die een kind ontvingen.

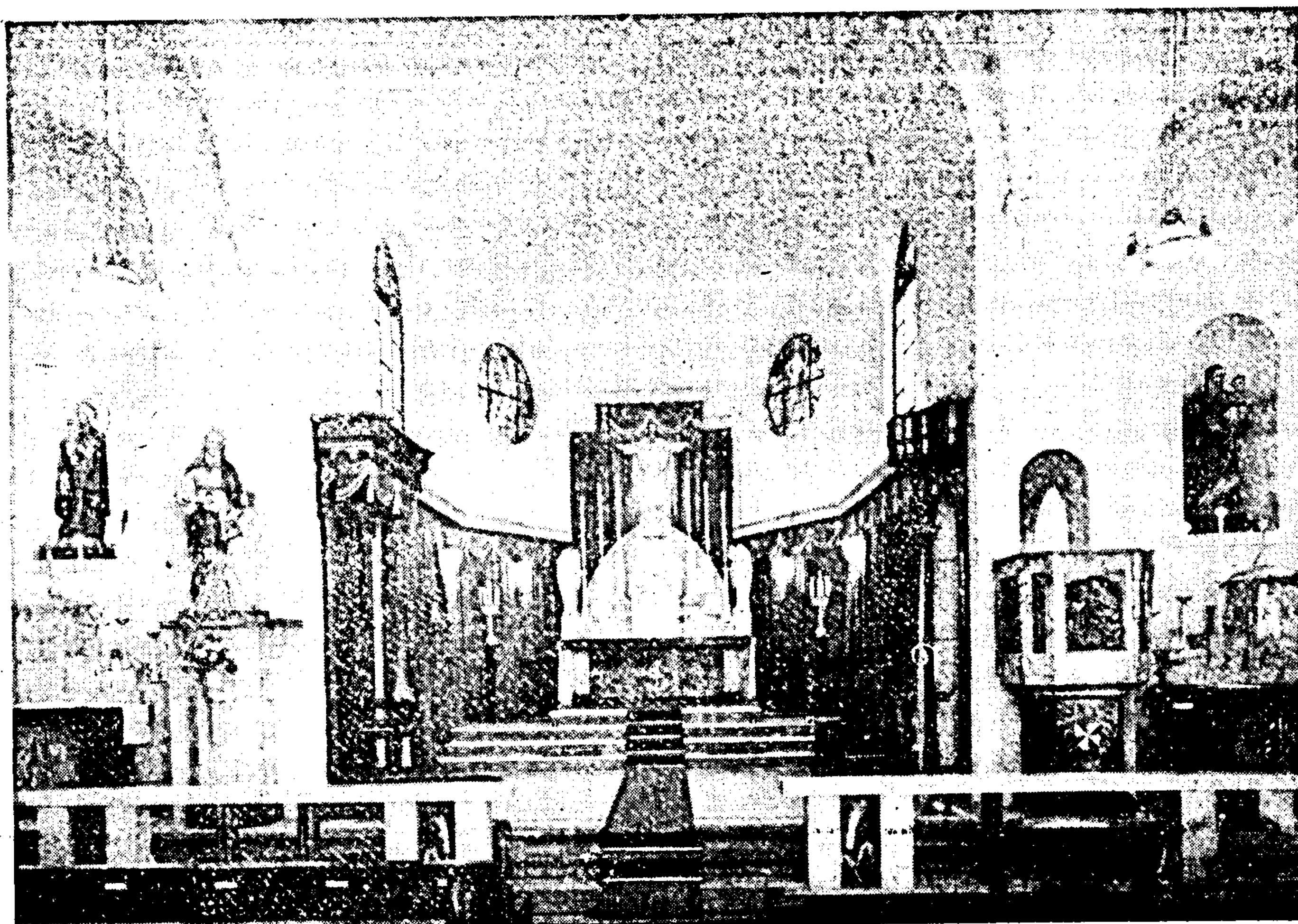
De eerste vorstin, die zich in haar kinderloos huwelijk, met een pelgrimstocht naar St Anne d'Auray, tot de heilige Anna wendde, haar patrones die zij vurig vereerde, was Anna van Oostenrijk, wier gebed werd verhoord. Na achttien jaar huwelijksleven werd Lodewijk XIV geboren. Uit dank schonk de koningin van Frankrijk de H. Anna onder meer voor haar beeld een rijk geborduurde schoudermantel, die nog te bezichtigen is bij de „Trésor".

Die trésor, de verzameling kostbaarheden en persoonlijke bezittingen, welke vereerders en vereersters in de loop van driehonderd jaren aan Sainte Anne in Haar bedevaartplaats aangeboden hebben, is één enorme schatkamer van dankbaarheid. Naast de gele trui van Jean Robic, winnaar van de Tour de France in 1947, ziet men er de fluwelen muiltjes van Paus Leo XIII. Bruidssluiers liggen er naast scheepsmodellen, gemaakt door geredde matrozen. Een rammelaar is met evenveel aanhankelijkheid gegeven als een weelde van Oosterse juwelen. Ook röntgenfoto's van een ziekteproces hebben genezenen spontaan bij hun vereerde voorspreekster gebracht. En zo ziet men er ook tallozen spelden en veiligheidsspelden, door kindertjes ingeslikt, die ze, op voorspraak van de H. Anna, zonder er letsel van te ondervinden, zijn kwijtgeraakt.

Hartelijke toewijding

Van die spontane, hartelijke toewijding vindt men ontroerenden uitingen in het boek, dat in de schatkamer voor de pelgrims ter tekening ligt. Ze zetten er echter veel meer in dan alleen hun handtekening. Ze schrijven er van alles bij: St Anne, genees vader", of „maak me een beter mens", ofwel „dank voor de geboorte van mijn dochtertje". Een jong meisje schreef: „St Anne, maak dat we binnen twee jaar kunnen trouwen, dan beloof ik U een stuk van mijn bruidssluier".

Sainte Anne is met hun leven vergroeid, ze wenden zich tot Haar met het volstrekte vertrouwen en de reverentie, waarmee ze zich tot een dierbaar en vereerd familielid zouden wenden. Zij is werkelijk de „Grandmère des Bretons", en men gaat zelden een kerkje in Bretagne binnen, of men vindt er haar beeltenis. De kaart van de vijf diocesen van Bretagne vermeldt meer dan driehonderd kerkjes en kapellen waar Zij op bijzondere wijze vereerd wordt.

Het inwendige van de kathedraal is in de loop van deze twee eeuwen niet minder veranderd dan de buitenkant. Voor zover ruimte en menselijke mogelijkheid toelieten, werd het interieur langzaam — op het rythme der eeuwen — verfraaid, totdat het ten slotte een Bisschopskerk waardig was.

Oude kapelletjes

Oude vervallen kapelletjes, even ruig als de bodem waaruit ze lijken op te groeien, vindt men overal als men dwaalt door het land. Een schuilplaats zoekend voor een stortbui kwamen wij deze verregende Augustusmaand, in de buurt van Pont Aven, bij Tremalo toevallig binnen in een verlaten dertiende-eeuws kerkje, horend bij een nederzetting van enkele boerderijen. Er zat alleen een slak onder een stoeltje met drie poten en de planken van de zoldering waarin men nog vaag de gouden sterretjes op de blauwe schildering kon zien, hingen bij het klokketouw naar beneden. Het collectegeld van de Zondag stond nog in een soepbord op de Communiebank.

Maar naast het altaar troonde in een zetel een zo ontroerend mooie H. Anna, die Maria, aan haar knie staand, onderricht uit een boek, dat men in een spontaan gebaar van verering, een veel grootsere bloemenhulde aan haar voeten had willen leggen dan het veldboeketje dat men juist in de hand had. Zoals alle Bretonse religieuze kunst had ook dit kleurige beeld iets primitiefs, bijna boers, maar de beeldhouwer van eeuwen her had deze moeder Anna iets vorstelijks gegeven en een oneindige tederheid en eerbied gelegd in het gebaar waarmee zij de jonge Maria omvatte.

En zulke prachtige devote beelden die getuigen van een élan dat wij kwijt zijn, staan met tientallen andere, St Yves, St Michel; St Cornely en de vele, vele Bretonse heiligen, in dat armoedige land weg te kwijnen aan houtworm, in stokoude kapelletjes die het niet meer kunnen houden tegen weer en wind. De „Beaux Arts" helpt wel hier en daar, maar lang niet voldoende.

Een grote collectie oude Bretonse Anna-beelden was in de zomer van het vorig jaar te zien in St Anne d'Auray en men kon hier zijn hart ophalen aan de primitieve, fel gekleurde Anna's te Drieën, de beelden van de H. Anna, die, staand of zittend, Maria onderricht uit een boek, ofwel de H. Anna alléén met een boek in de hand. Het boek is er bijna altijd, ten teken van de instructieve taak van Moeder Anna. De H. Joachim — die wij totaál vergeten — vond men hier ook verschillende malen, afgebeeld in hoge-priesterlijk gewaad. Een opgetogen kinderlijke verering sprak uit het beeldengroepje van de H. Anna, met de H. Joachim en Maria in hun midden, aangekleed in bonte zijden kleertjes. Het is goed wat van de warmte van die met uitbundige liefde gesneden beelden mee te nemen als men teruggaat naar zijn eigen kerken, waar alles zóveel plichtmatiger en conventioneler is en waar men de H. Anna veel te weinig vindt.